

Alsópáhoki Mini Bölcsőde

Szakmai Program

Alsópáhok. 2026.02.01.

**Készítette: Varga Tamásné
Intézményvezető**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4.
1.1. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályi háttér	5.
2. Az intézmény alapadatai	6.
3. A bölcsődei program megvalósításának környezete	6.
4. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei	10.
4.1. Személyi feltételek	10.
4.2. Tárgyi feltételek	12.
5. Bölcsődei nevelő-gondozó munkánk	13.
5.1. Pedagógiai hitvallásunk	13.
5.2. Bölcsődei nevelés-gondozás célja	14.
5.3. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	15.
6. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai	23.
6.1. A családok támogatása, annak erősségire építve a szülői kompetencia fejlesztése	23.
6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	24.
6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	27.
6.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	28.
7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	29.
7.1. Tanulás	30.
7.2. Gondozás	31.
7.3. Játék	32.
7.4. Mozgás	33.
7.5. Mondóka, ének	33.
7.6. Vers, mese	34.
7.7. Alkotó tevékenység	35.
7.8. Egyéb tevékenységek	35.
8. Kiemelt szakmai célunk	36.
9. Bölcsődénk életének megszervezési elvei	40.
9.1 Nyitva tartás	40.

9.2. A bölcsődei felvétel rendje	41.
9.3 Személyi térítési díj	43.
9.4. Gyermekcsoportok szervezése	44.
9.5. Napirend	45.
9.6. Szakmai dokumentáció	46.
10. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	47.
10.1. A családlátogatás	47.
10.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	49.
10.3. A folyamatos tájékoztatás eszközei	50.
11. Intézményünk kapcsolatrendszere	52.
11.1. Együtműködés az óvodával	52.
11.2. Együtműködés a társintézményekkel, szakemberekkel, a bölcsődei módszertannal - szervezetekkel	53.
12. Minőségi munkavégzés, a nevelőmunka belső ellenőrzése	55.
13. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos jogszabályok	56.
13.1. A gyermeki és szülői jogok és kötelességek	56.
13.2. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme	58.
14. Bölcsődei dokumentáció	58.
15. Záró gondolatok	60.
16. Záradék	61.
17. Záró rendelkezések	62.
Mellékletek	
Megállapodás	63.

1. Bevezetés

„A gyermek világra nyitott lény.
A simogatásra simogatással,
a jókedvre jó kedvvel,
tevékenységre
tevékenységgel felel.”
(Méri Ferenc)

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának célja, hogy egységes szemléleti és szakmai keretet biztosítson a bölcsődei ellátást nyújtó intézményekben és szolgáltatásokban folyó nevelő-gondozó munkához. Az Alapprogram meghatározza azokat az alapelveket, értékeket és szakmai irányokat, amelyek biztosítják a 3 év alatti gyermekek harmonikus testi, lelki, értelmi és szociális fejlődését, valamint a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó, biztonságos és szeretetteljes ellátást.

Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a bölcsődei ellátásra, valamint a koragyermekkori nevelésre és gondozásra vonatkozó hatályos jogszabályokkal. Figyelembe veszi a bölcsődei nevelés-gondozás hazai hagyományait, a szakmai munka során felhalmozott értékeket, a nemzeti sajátosságokat, továbbá a legújabb koragyermekkori kutatások eredményeit és tapasztalatait. Mindezek együttesen biztosítják, hogy a bölcsődei ellátás korszerű, gyermekközpontú és szakmailag megalapozott legyen.

A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybe vevő gyermekek és családjaik szükségletei, valamint az intézményi adottságok figyelembevételével a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak helyi szakmai programot kell készítenie. A helyi szakmai program célja, hogy az Alapprogramban megfogalmazott alapelveket és célokat a helyi sajátosságokhoz igazítva, konkrét feladatok és módszerek formájában valósítsa meg, biztosítva ezzel az egységes szakmai színvonalat és az ellátás minőségét.

A bölcsődei nevelés-gondozás középpontjában a kisgyermek áll, ugyanakkor közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok támogatása is kiemelt szerepet kap. Az Alapprogram a családot komplex rendszerként értelmezi, amelyben a gyermek fejlődése szorosan összefügg a család működésével, élethelyzetével és értékrendjével. Ennek megfelelően a bölcsőde nem csupán a gyermek nevelését-gondozását végzi, hanem együttműködő, támogató partnerként segíti a családokat a gyermeknevelési feladatokban.

Az Alsópáhoki Mini Bölcsőde Szakmai Programját „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” mint a tartalmi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma alapján, annak

szellemiségét és iránymutatásait követve dolgoztuk ki. Az egymásra épülő dokumentumok rendszere biztosítja egyrészt az általános szakmai és jogszabályi követelmények teljesítését, másrészt intézményünk szakmai önállóságát. Lehetővé teszi, hogy a bölcsődei nevelés-gondozás során figyelembe vegyünk a helyi sajátosságokat, a családok igényeit, elvárásait, valamint a fenntartó célkitűzéseit és az intézmény tárgyi, személyi feltételeit.

Szakmai programunk alapvető célja, hogy a gyermekek számára biztonságos, érzelmileg stabil, szeretetteljes légkört teremtsünk, amelyben megvalósul az egyéni bánásmód, az esélyegyenlőség elősegítése, valamint a gyermekek önállóságának, kompetenciáinak és személyiségének kibontakoztatása. Az Alsópáhoki Mini Bölcsőde elkötelezett a magas színvonalú, családbarát és gyermekközpontú bölcsődei ellátás megvalósítása mellett

1.1. A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályi háttér

- ❖ 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ❖ 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- ❖ 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- ❖ 257/2000 (XII. 26) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- ❖ 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- ❖ 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevő nyilvántartásáról és az országos jelentési rendszerről
- ❖ A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai, valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások
- ❖ 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- ❖ 8/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak nyilvántartásáról
- ❖ 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról

2. Az intézmény alapadatai

Az intézmény neve: Alsópáhoki Mini Bölcsőde

Az intézmény székhelye: 8394 Alsópáhok Fő utca 41.

Az intézmény székhelyének telefonszáma: 06-30/09-93-960

Az intézmény email címe: bolcsode@alsopahok.hu

Intézményvezető: Varga Tamásné

Az intézmény ellátási területe: Alsópáhok község közigazgatási területe, szabad kapacitás esetén Keszthelyi járás közigazgatási területe

Férőhelyek száma: 8 fő

Nyitva tartása: hétfőtől-péntekig 6³⁰-16³⁰ óráig

Szakmai program érvényességének kezdete: 2026.02.01.

Szakmai program hatályossága: Visszavonásig

Fenntartó:

Név: Alsópáhok Község Önkormányzata

Cím: 8394 Alsópáhok Fő utca 65.

Polgármester: Czigány Sándor

A fenntartó telefonszáma: 06-30/235-3458

A fenntartó email címe: polgarmester@alsopahok.hu

3. A bölcsődei program megvalósításának környezete

(az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői)

Az Alsópáhoki Mini Bölcsőde fenntartója Alsópáhok Község Önkormányzata. Alsópáhok a Balaton térségében, Keszthely és Hévíz közvetlen szomszédságában elhelyezkedő, jó infrastrukturális adottságokkal rendelkező, dinamikusan fejlődő település. A község közlekedési kapcsolatai kedvezőek, az alapvető közzolgáltatások – nevelési, egészségügyi és szociális ellátások – jól kiépítettek, ami hozzájárul a családok letelepedéséhez és a település népességmegtartó erejéhez.

A település nevelési hagyományai hosszú múltra tekintenek vissza. Az 1950-es években idényóvoda működött, majd 1960. július 1-jén kezdte meg működését a teljes nyitvatartású óvoda. Az intézmény 2010-ben ünnepelte fennállásának 50 éves évfordulóját. Az óvoda épülete

2006 nyarán teljes körű felújításon esett át, melynek eredményeként megfelel a korszerű szakmai, higiéniai és biztonsági előírásoknak, valamint az Európai Unió elvárásainak. Az épület adottságai lehetővé tették a bölcsődei ellátás integrált, óvodával egy épületben történő megszervezését.

A településen élő családok szociokulturális hátterét jellemzően stabil anyagi körülmények és aktív munkavállalás jellemzi. A munkanélküliség aránya alacsony, a szülők többsége dolgozik. Alsópáhok, Hévíz és Keszthely vonzáskörzetéhez tartozik, ahol az idegenforgalom meghatározó gazdasági tényező, így az ebből fakadó munkaerőpiaci lehetőségek a helyi lakosság számára is biztosítják a folyamatos foglalkoztatást. A szülők munkavállalása, valamint az életkörülmények változása egyre nagyobb igényt teremtett a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátására.

Ezen társadalmi és családi szükségletekre reagálva került sor az óvoda épületében önkormányzati fenntartású mini bölcsőde kialakítására, amely 2021. szeptember 29-én kezdte meg működését. A mini bölcsőde létrehozásával lehetővé vált, hogy a településen élő kisgyermekes családok helyben, biztonságos és szakmailag megalapozott ellátásban részesüljenek.

Az Alsópáhoki Mini Bölcsőde **célja**, hogy hosszú távon, stabil működéssel, jó színvonalú alapellátást biztosítson a családok számára. **Kiemelt feladatunk**, hogy a kisgyermeket nevelő családok támogatást kapjanak gyermekük neveléséhez, és számukra a napközbeni ellátás megbízható, rugalmas és magas szakmai színvonalon legyen elérhető. A bölcsődei nevelés-gondozás során **hangsúlyt fektetünk** a gyermekközpontú pedagógiai szemléletre, az egyéni szükségletek figyelembevételére, az életkori sajátosságokhoz igazodó nevelési-gondozási helyzetek kialakítására, valamint a biztonságos, érzelmileg támogató környezet megteremtésére.

A bölcsődében dolgozó szakdolgozók létszáma megfelel a hatályos jogszabályi előírásoknak. A szakmai munka minőségének biztosítása érdekében nagy hangsúlyt helyezünk a munkatársak szakképzettségére, folyamatos szakmai fejlődésére, továbbképzéseken való részvételére, valamint az egységes szakmai szemlélet kialakítására és fenntartására.

A bölcsőde térségi ellátási körzete Alsópáhok község közigazgatási területe, szabad kapacitás esetén a Keszthelyi járás közigazgatási területe. Az ellátási terület meghatározása során elsődleges szempont a helyi lakosság igényeinek kielégítése, ugyanakkor lehetőséget biztosítunk a környező településeken élő családok számára is a szolgáltatás igénybevételére.

Az Alsópáhoki Mini Bölcsőde szakmai programja összhangban áll a „Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjával”, az abban megfogalmazott alapelvekkel és célkitűzésekkel, valamint a mindenkor hatályos jogszabályokkal. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermeki jogok érvényesülésére, a gyermekek mindenek felett álló érdekének szem előtt tartására, továbbá a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményeinek, a módszertani útmutatóknak és a működést szabályozó dokumentumoknak a gyakorlati alkalmazására. Mindez biztosítja, hogy a bölcsődei nevelés-gondozás szakmailag megalapozott, korszerű és a gyermekek, valamint családjaik szükségleteire érzékenyen reagáló módon valósuljon meg.

Bölcsődeképünk

Olyan hatékony, családbarát bölcsődeként kívánunk működni:

- ❖ Ahol a gyermekek számára egészséges, biztonságos, életkoruknak megfelelően kialakított környezet áll rendelkezésre, amely biztosítja testi épségük védelmét, érzelmi biztonságukat, valamint alapvető és egyéni szükségleteik maradéktalan kielégítését, elősegítve ezzel harmonikus fejlődésüket.
- ❖ Amely megfelel a bölcsődei ellátást igénybe vevő gyermekek és családjaik, valamint a fenntartó által megfogalmazott elvárásoknak, biztosítva a szolgáltatás jogszerű, átlátható, szakmailag megalapozott és minőségi működését.
- ❖ Amely nyitott a társadalmi, gazdasági és családi körülmények változásából fakadó igények felismerésére és kielégítésére, rugalmasan alkalmazkodik a használók szükségleteihez, és folyamatosan fejleszti szolgáltatásait a minőségmegőrzés és -fejlesztés érdekében.
- ❖ Ahol az alkalmazottak naprakész szakmai ismeretekkel rendelkeznek, szakképzettségük folyamatos fejlesztésére törekednek, rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken, és a megszerzett tudást, tapasztalatokat a mindennapi nevelő-gondozó munka során magas színvonalon, a gyermekek érdekében alkalmazzák.
- ❖ Amely a gyermekvédelmi, egészségügyi, szociális és egyéb társszakmákkal szoros együttműködésben működik, elősegítve az időben történő jelzést, a megelőzést és az összehangolt segítségnyújtást, minden esetben a gyermek legfőbb érdekét szem előtt tartva.
- ❖ Amely olyan átlátható, jól szabályozott és hatékony szervezeti felépítéssel rendelkezik, amely biztosítja a működés szakszerűségét, jogszerűségét és folyamatosságát, valamint garanciát nyújt az intézményi feladatok felelős ellátására és a szakmai minőség fenntartására.

Gyermekképünk

Nevelő-gondozó munkák eredményeként a bölcsődénkbe járó gyermek:

- ❖ Vidám, érzelmileg kiegyensúlyozott, biztonságban lévő kisgyermek, akinek személyisége életkorának megfelelően, sokoldalúan fejlődik, és aki pozitív énképpel, alapvető bizalommal fordul környezete felé.
- ❖ Testileg és lelkileg egészséges, életkorának megfelelően fejlett, harmonikus mozgású gyermek, aki számára biztosított az egészséges életmód alapjainak elsajátítása, a rendszeres mozgás, a pihenés és a gondozási szükségletek kielégítése.
- ❖ Szociálisan kompetens, kapcsolatteremtésre képes kisgyermek, aki életkorának megfelelő szinten együttműködik társaival és a felnőttekkel, képes a közösségi együttélés alapvető szabályainak elfogadására, valamint érzelmeinek kifejezésére és kezelésére.
- ❖ Nyitott, érdeklődő a körülötte lévő természeti és társadalmi környezet ingereire, kíváncsisága, felfedező magatartása támogatott, amely elősegíti tapasztalatszerzését, megismerő tevékenységeinek fejlődését.
- ❖ Kommunikációra motivált kisgyermek, aki életkorának és egyéni adottságainak megfelelően szívesen fejezi ki magát verbális és nonverbális eszközökkel, megértő figyelemmel fordul mások felé, és fejlődnek beszédértési, kifejezőkészségei.
- ❖ Kitartó, aktív és tevékeny kisgyermek, aki képes érdeklődését huzamosabb ideig fenntartani, örömmel vesz részt az önálló és irányított tevékenységekben, és akinek kezdeményezőkézsége, cselekvési kedve és problémamegoldó képessége életkorának megfelelően fejlődik.

Kisgyermeknevelő képünk

- ❖ Nevelői attitűdje elfogadó, támogató és következetes, amely tiszteletben tartja a gyermek egyéni szükségleteit, tempóját és fejlődési sajátosságait, miközben biztonságos kereteket és kiszámítható szabályrendszert biztosít.
- ❖ munkáját az empátia, az elfogadás és a hitelesség jellemzi, képes a gyermek érzelmi állapotának felismerésére, megértésére és adekvát támogatására, ezáltal elősegítve az érzelmi kötődés és a bizalom kialakulását.
- ❖ Személyisége érzelmi biztonságot nyújtó, stabil jelenlétével, nyugodt, kiegyensúlyozott viselkedésével és következetes gondozási-nevelési gyakorlatával segíti a gyermekek biztonságérzetének megerősödését.
- ❖ jól ismeri a kisgyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit és fejlődési ütemét,

ezen figyelembevételével támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást és az életkorhoz igazodó kompetenciák fejlődését.

- ❖ A szülőkkel partneri, együttműködésen alapuló kapcsolatot ápol, nyitott a kölcsönös kommunikációra, tiszteletben tartja a családok értékrendjét, és támogató szerepet vállal a gyermek nevelésével kapcsolatos kérdésekben.
- ❖ A gyermekek ellátását elhivatottsággal, magas szintű szakmai felkészültséggel, igényesen és felelősségteljesen végzi, munkájában a gyermek mindenek felett álló érdekét tartja szem előtt.
- ❖ Képes a szakmai fejlődésre és a folyamatos megújulásra, nyitott az új módszerek, szakmai irányok megismerésére és alkalmazására, részt vesz továbbképzéseken, valamint reflektív módon értékeli saját munkáját.
- ❖ Személye és viselkedése példaértékű a gyermekek és a szülők számára, kommunikációjában, megjelenésében és szakmai magatartásában egyaránt hiteles, etikus és követendő mintát közvetít.

4. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei

4.1. Személyi feltételek

Kisgyermeknevelő: 2 fő, ebből 1 fő intézményvezető

Bölcsődei dajka: 1 fő

Munkánkat segíti a védőnő, a helyi óvoda és szükség szerint speciális szakemberek.

Kisgyermeknevelő 1.	Csecsemő-és kisgyermeknevelő szakképzettség: BA alapképzés Szociális vezetőképzés: Mester alapozó
Kisgyermeknevelő 2.	Kisgyermekgondozó,-nevelő OKJ 54-761-02
Bölcsődei dajka	Kisgyermekgondozó,-nevelő OKJ 54 -76 -02

Továbbképzések:

- 2016. január 1-jétől pedagógus életpálya kiterjesztése a bölcsődei szakdolgozókra, akik szakképesítésük mellett felsőfokú végzettséggel rendelkeznek.
- Az Nmr.176 §- sal egészül ki: bölcsődei dajka munkakör, melynek 2023. 05. 01-ig kell megfelelni.

- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak szakmai továbbképzési kötelezettségüknek eleget tenni.
- A képzési ciklus alatt középfokú szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek a pedagógus életpályamodell az irányadó. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének megfelelően.
- Belső képzések, szakmai műhelyek szervezése.
- A munkájára igényes szakember önképzés formájában is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés–gondozás szakképzett szakembere, aki személyiségével, szakmai felkészültségével és nevelői attitűdjével meghatározó szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében. Munkája során olyan értékeket, viselkedési mintákat és kommunikációs formákat közvetít, amelyek iránymutatást jelentenek a gyermekek számára, valamint mintát adnak a családokkal való együttműködésben is. A kisgyermeknevelő tevékenysége alapvetően hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságának megteremtéséhez, az egészséges személyiségfejlődéshez és a közösségi beilleszkedéshez. A bölcsődei nevelés-gondozás szervezési alapelve a „saját kisgyermeknevelő” rendszer, amely a biztonság és a stabilitás megteremtésének elvén alapul. Ennek keretében a csoport gyermekei közül meghatározott számú gyermek tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A saját kisgyermeknevelő felelős a rábízott gyermekek bölcsődei beilleszkedéséért, ő végzi a beszoktatást, és a bölcsődei ellátás teljes időtartama alatt – felmenő rendszerben – folyamatosan kíséri a gyermek fejlődését. A saját kisgyermeknevelő figyelemmel követi a gyermek testi, érzelmi, értelmi és szociális fejlődését, számontartja az egyes fejlődési állomásokat, megfigyeléseit rendszeresen rögzíti a szakmai dokumentációban. Felelősséggel tartozik a gyermek gondozási és nevelési szükségleteinek kielégítéséért, az egyéni bánásmód megvalósításáért, valamint a gyermek biztonságáért és jóllétéért. Munkája során szorosan együttműködik a csoportban dolgozó kollégákkal, biztosítva a nevelési-gondozási folyamat folyamatosságát és egységességét. A „saját kisgyermeknevelő” rendszer lehetővé teszi, hogy minden gyermek fokozott figyelemben részesüljön, egyéni igényei, szokásai, érzékenységei és esetleges problémái időben felismerhetők és kezelhetők legyenek. A gyermek számára állandó,

kiszámítható felnőtt jelenlétet biztosít, amely erősíti az érzelmi kötődést, a bizalmat és a biztonságérzetet. A saját kisgyermeknevelő kiemelt szerepet játszik abban, hogy a gyermek a bölcsődei élet során felmerülő nehézségeken – például az elválás, a közösséghez való alkalmazkodás vagy a napirendhez való igazodás – sikeresen túljusson. A rendszer egyben erősíti a szülőkkel való partneri együttműködést is, hiszen a szülők számára a saját kisgyermeknevelő jelenti az elsődleges kapcsolattartót. A rendszeres, kölcsönös tájékoztatás, a bizalomra épülő kommunikáció és az együttműködés elősegíti a gyermek egységes nevelését, valamint a család és az intézmény közötti harmonikus kapcsolat kialakulását és fenntartását.

4.2. Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet úgy alakítottuk ki, hogy megfeleljen a hatályos jogszabályi és szakmai előírásoknak, a csoport létszámának, a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni szükségleteinek. A környezet célja, hogy biztonságos, egészséges, ingergazdag és a bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítását elősegítő legyen, egyben hozzájáruljon a gyermekek önállóságának, mozgás- és tevékenységvágyának kibontakozásához.

Bölcsődénk önkormányzati fenntartású, az óvoda épületében került kialakításra. Az épület teljes mértékben akadálymentesített, infokommunikációs eszközökkel felszerelt, és energiatakarékosági szempontból korszerű, fenntartható megoldásokkal rendelkezik. A gondozási rész 1 darab gyermekszobából, a hozzá kapcsolódó **fürdőszobából, gyermeköltözőből** (átadóból) és **teraszról** áll. A bejáratnál **babakocsi-tároló** biztosítja a könnyű, rendezett közlekedést.

Ezen túlmenően rendelkezésre állnak a **kiszolgáló helyiségek**, amelyek a személyzet szakmai munkáját, felkészültségét és komfortérzetét szolgálják. A kisgyermekek étkeztetése helyben történik, napi négyeszeri étkezéssel (*reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna*), figyelembe véve az ételérzékenységben szenvedő gyermekek egyéni igényeit is. Szakmai feladatunk a gyermekek helyes táplálkozásának biztosítása, mivel ebben az életkorban alakul ki a gyermekek ízpreferenciája, és erősödik immunrendszerük. Az ételmezési feladatokat az ételmezésvezető az intézményvezető szakmai irányításával végzi, a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet, valamint a közétkeztetésre vonatkozó közegészségügyi előírások szerint.

A gyermekszoba belső terének kialakítása és színvilága gyermekközpontú, harmonikus, ingergazdag, ugyanakkor nyugodt légkört biztosít. A bútort az új, biztonságos, az előírásoknak

megfelelő. A **fürdőszoba, a terasz és az átadó bútorzata, felszereltsége** praktikus, balesetmentes, mozgáskorlátozottak és fogyatékkal élők számára is használható.

A bölcsődei **játékeszközök** és fejlesztőeszközök mennyisége, minősége és anyagválogatottsága megfelel a korcsoportoknak és az egyéni sajátosságoknak. A játékeszközök támogatják a társas kapcsolatok kialakulását, az empátia és tolerancia fejlesztését, valamint az egészséges én-tudat kibontakozását. A készségfejlesztő, utánzó és szerepjátékok, babák, bábok, mesekönyvek, konstruáló és építőjátékok, nagymozgást fejlesztő eszközök (pl. járművek, labdák), vizuális neveléshez szükséges játékok és finommotorikát fejlesztő eszközök biztosítják a gyermekek zavartalan és fejlesztő játékát.

Az óvodai résztől elkülönített, tágas **játszókert** burkolt és füvesített felületei napos és árnyékos területeket egyaránt kínálnak a szabad levegőn történő mozgásra és játékra. A játszókertben különféle játékeszközök, fedett homokozó, mászóka és nagymozgást fejlesztő eszközök találhatóak, amelyek élményszerzésre, tapasztalatgyűjtésre és motorikus fejlődésre egyaránt lehetőséget biztosítanak. A nyári kánikulában a gyermekek frissítését vízpermetező rendszer biztosítja. A fedett terasz a babakocsik tárolására is szolgál, ezáltal segítve a gondozási folyamatok zavartalanságát és a biztonságos közlekedést.

Ez a tárgyi környezet biztosítja, hogy a gyermekek fejlődése életkoruknak megfelelően, biztonságosan, egészségesen és ingergazdag módon valósuljon meg, és támogatja a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai céljainak teljesítését

5. Bölcsődei nevelő-gondozó munkánk

5.1. Pedagógiai hitvallásunk

„Hadd fusson a gyermek álmok fuvallatán
Csapongva illanó arany lepkék után!
Legyen, mint tavasz, vidám tekintetű,
Kis ajka zendüljön, mint égi csöngettyű!
Harmatos bokrétát hadd tépjen a mezőn!
Hajolj, csókold meg, öleld szívedre hőn!
Becéző szeretet övezze fürtjeit –
Töröld le gyöngéden a gyermek könnyeit!”
(Pósa Lajos)

Elfogadjuk a **Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja** által meghatározott elvet, miszerint minden gyermek külön személyiség; individuum és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, akinek sajátos, életkori és egyénenként változó testi,

értelmi, érzelmi és szociális szükségletei vannak. Személyiségének szabad kibontakozásában alapvető jelentősége van a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek, valamint a folyamatos, érzékeny és támogató nevelői jelenlétnek.

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodó, kreatív és problémamegoldó képességekkel rendelkező felnőttek. Ennek érdekében nevelői feladatunk, hogy a gyermekek mindennapi életét biztonságos, kiszámítható, szeretetteljes keretek között szervezzük, ahol a gyermekek bizalma, érzelmi stabilitása és önállósága egyaránt fejlődhet.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az első három életévnek, valamint az első közösségi élményeknek, hiszen ebben az életszakaszban a gyermek testi, érzelmi és szociális fejlődése kiemelten érzékeny, és erősen függ a felnőttek gondoskodó jelenlététől. A kisgyermeknevelő személyisége meghatározó: empátikus, következetes, biztonságot nyújtó jelenlétével biztosítja, hogy a gyermek a közösségben való részvétel során érzelmi, szociális és értelmi szükségletei kielégüljenek.

Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezet kialakítását, amelyben a gyermek testi épsége, egészsége és jólléte elsődleges szempont. Ugyanakkor a környezet legyen ingergazdag, változatos, lehetőséget adva a játékhoz, a felfedezéshez, a kreatív és mozgásos tevékenységekhez, valamint a társas kapcsolatok kialakulásához. A szakmai munka középpontjában áll a gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembevétele, az érzékeny, személyre szabott gondozás, a bizalom és érzelmi kötődés erősítése, valamint a gyermekek önállósodásának, aktivitásának és kompetenciáinak folyamatos támogatása.

Az intézményünkben dolgozó kisgyermeknevelők felkészültsége, empátiája és elhivatottsága biztosítja, hogy a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődése harmonikusan, szeretetteljes, biztonságos és támogató közegben valósuljon meg, elősegítve ezzel a boldog, kiegyensúlyozott és nyitott személyiség kialakulását.

5.2. Bölcsődei nevelés-gondozás célja

Nevelő-gondozó munkánk során alapvető célunk a családi nevelés elsődlegességének tisztelete, elismerve, hogy a család a gyermek elsődleges nevelési színtere, és a bölcsőde kiegészítő, támogató szerepet tölt be. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermeknek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket és társas normákat, amelyek elősegítik, hogy harmonikusan, biztonságosan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális és társadalmi környezetükben, valamint képesek legyenek sikeresen alkalmazkodni annak változásaihoz. További célunk, hogy minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet

folytassunk. Munkánk során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek testi, lelki és szociális jólétére, az egészséges életmódra, a helyes táplálkozásra és a biztonságos környezet biztosítására, valamint a korai fejlesztési szükségletek felismerésére és támogatására. A prevenció keretében együttműködünk a gyermekvédelmi, egészségügyi és szociális szakemberekkel, biztosítva, hogy a rászoruló gyermekek és családok időben és megfelelően kapjanak segítséget, tanácsadást és támogatást. Bölcsődénk családbarát intézményként működik, ahol a szülők aktív partnerként vesznek részt a gyermeknevelésben. Célunk, hogy szolgáltatásunkkal hozzájáruljunk a családok életminőségének javításához, a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődéséhez és a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. A gyermek és a család egységét szem előtt tartó nevelői-gondozói szemléletünk biztosítja, hogy a bölcsődei ellátás ne csupán gyermekmegőrzés, hanem a családok mindennapi életét támogató, biztonságos, szakmailag magas színvonalú szolgáltatás legyen. Munkánk során törekszünk arra, hogy a bölcsődei nevelés-gondozás integrált módon, a gyermek egyéni szükségleteit, képességeit és fejlődési ütemét figyelembe véve valósuljon meg, miközben erősítjük a gyermekek önállóságát, kompetenciáit, kreativitását, társas készségeit, és elősegítjük, hogy a családok harmonikus, támogató környezetet tapasztaljanak mindennapi életük során.

5.3. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelésben alapvető szempont a család működésének megismerése és megértése. A rendszerszemlélet értelmében nem csupán a kisgyermeket tekintjük a nevelés fókuszának, hanem a család egészét kiindulópontnak tekintjük, hiszen a gyermek fejlődése szorosan összefügg a család dinamikájával, szokásaival és interakciós mintáival. A gyermek viselkedésében, érzelmi reakcióiban és társas kapcsolataiban visszatükröződnek a családi interakciók, ami lehetőséget ad arra, hogy a kisgyermeknevelő feltárja a család erősségeit, potenciális nehézségeit és támogatási szükségleteit.

A szakemberek feladata, hogy a család erősségeit hangsúlyozzák, ezáltal hozzájárulva a család életminőségének javításához, a pozitív nevelési minták megerősítéséhez, valamint a gyermek érzelmi biztonságának és kompetenciáinak fejlődéséhez. A családdal folytatott folyamatos, bizalomra épülő partneri együttműködés lehetővé teszi, hogy a bölcsőde ne csupán a gyermek gondozási és nevelési helye legyen, hanem a családok támogatását is szolgáló, prevenció és fejlesztő intézményként működjön.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet lényege, hogy a kisgyermek sajátos szükségleteit korán felismerjük, és a fejlődését támogató, célzott tevékenységeket biztosítsunk. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, funkciójából adódóan, ideális színtér a korai intervenció gyakorlati alkalmazására, mivel a kisgyermeknevelő naponta, hosszabb időn keresztül követi a gyermek fejlődését, viselkedését és szociális interakcióit.

Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata.

- ❖ A fejlődésbeli lemaradások, eltérések és megtorpanások időben történő felismerése.
- ❖ Az egyéni szükségletekhez igazodó nevelő-gondozó gyakorlat alkalmazása.
- ❖ A jelzések és megfigyelések megfelelő dokumentálása, valamint, szükség esetén a gyermekvédelmi, egészségügyi vagy korai fejlesztést végző szakemberek felé történő jelzés.

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet lehetővé teszi, hogy a bölcsőde ne csupán gondozási, hanem prevenciós és fejlesztő szerepet is betöltsön, elősegítve a gyermekek optimális fejlődését, az egyéni képességek kibontakozását, valamint a hátrányos helyzetű vagy speciális nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. A rendszeres megfigyelés, a gyermekek fejlődésének dokumentálása és az együttműködés a családdal és más szakemberekkel biztosítja, hogy a beavatkozások célzottak, hatékonyak és a gyermek legfőbb érdekeit szolgálják.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése alapvetően a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és szolgáltató feladata, hogy a gyermekek nevelésében a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartsa, és ahol lehetséges, ezeket erősítse, kiegészítse. A bölcsőde tehát nem önálló, izolált nevelési színtér, hanem a családi neveléssel szoros összhangban működő, támogató és kiegészítő intézmény. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők számára lehetőséget biztosítsunk a tevékeny részvételre a bölcsődei élet különböző szintjein. Ez magában foglalhatja a mindennapi eseményekbe való bevonódást, például közös ünnepek, családi programok, beszoktatási folyamatok vagy egyéni fejlesztési helyzetek során történő aktív részvételt. A szülők bevonása lehet rendszeres és folyamatos, de alkalmasszerű is, mindig az adott gyermek igényeihez és a család lehetőségeihez igazítva. A partneri együttműködés során a bölcsődei dolgozók folyamatos tájékoztatást nyújtanak a gyermek

fejlődéséről, szokásairól, egyéni szükségleteiről, valamint szakmai tanácsokkal támogatják a családokat a mindennapi nevelésben. A szülők bevonása a gyermek életébe elősegíti a bizalmi kapcsolat kialakulását a gyermek, a szülő és a kisgyermeknevelő között, erősíti a gyermek érzelmi biztonságát, és hozzájárul a családi nevelés és a bölcsődei nevelés harmonikus összehangolásához. Egyben biztosítjuk, hogy a szülők igényeit, véleményét és javaslatait figyelembe vegyük a bölcsődei program, a napi tevékenységek és a szakmai folyamatok tervezése során. A cél az, hogy a család és az intézmény együttműködése ne csupán formális legyen, hanem aktív, kölcsönösen támogató és a gyermek fejlődését maximálisan szolgáló partneri kapcsolatot teremtsen.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség, aki különleges védelemre és bánásmódra jogosult. Minden gyermek személyisége, fejlődési üteme és igényei egyediek, ezért a bölcsődei nevelésben kiemelt figyelmet kell fordítani az egyéni különbségek, adottságok és érdeklődési területek felismerésére és támogatására. A bölcsődei nevelés célja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, valamint a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlesztése, mindezt az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartása mellett. A nevelői-gondozói gyakorlatban biztosítani kell a gyermek testi, érzelmi, értelmi és szociális szükségleteinek kielégítését, a biztonságos, szeretetteljes és derűs környezetet, ahol a gyermek önállóan, kreatívan és aktívan fedezheti fel környezetét. Kiemelt jelentősége van a tolerancia, az elfogadás és a másság tiszteletének kialakításában. A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy elfogadják és értékeljék az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességekben mutatkozó különbségeket. A bölcsődei nevelés során a nevelői-gondozói gyakorlat és a tárgyi környezet egyaránt elősegíti a nyitottság, az empátia, az együttműködési készség és az egészséges önértékelés kialakulását. A nevelés célja, hogy a gyermekek magabiztosan és biztonságosan vegyenek részt a közösségi életben, tiszteletben tartva társaik jogait és egyéni különbségét. A kisgyermeknevelő feladata, hogy folyamatosan figyelje a gyermek fejlődését, érzékenyen reagáljon szükségleteire, és egyéni bánásmóddal, személyre szabott támogatással segítse a gyermek kompetenciáinak kibontakozását. Ezen túlmenően a bölcsődei nevelésben kiemelt figyelmet fordítunk a befogadó, sokszínű közösség kialakítására, ahol minden gyermek, függetlenül társadalmi, kulturális vagy egészségügyi háttérétől, egyenlő

esélyekkel fejlődhet, és megtapasztalhatja a biztonságos, szeretetteljes, támogató közösség előnyeit.

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben, a korosztály életkori sajátosságaira tekintettel, kiemelkedő jelentőséggel bír a kisgyermeknevelő személye, hiszen személyiségén keresztül közvetlen hatást gyakorol a gyermekre és közvetetten a családra is. A kisgyermeknevelő szerepe nem csupán a gondozási és nevelési feladatok ellátására korlátozódik, hanem a gyermek érzelmi, szociális, értelmi és fizikai fejlődésének támogatásában, a gyermek önállóságának, kompetenciáinak kibontakoztatásában is meghatározó. A feladatok magas színvonalú megvalósítására olyan szakember képes, aki rendelkezik megfelelő szakmai kompetenciával, pedagógiai identitással, önismerettel, empátiával, valamint magas szintű kommunikációs és társas készségekkel. E szakmai attitűd lehetővé teszi, hogy a nevelő-gondozó érzékenyen reagáljon a gyermek egyéni szükségleteire, segítse a társas kapcsolatok fejlődését, és támogatást nyújtson a család számára a nevelési kérdésekben. A kisgyermeknevelő felelőssége kiterjed a szakmai tudás folyamatos szinten tartására és gyarapítására, a pedagógiai, pszichológiai és fejlesztői ismeretek naprakész alkalmazására, valamint a szakmai kompetenciák folyamatos fejlesztésére. Ez magában foglalja a továbbképzéseken, szakmai konzultációkon, önreflexión és a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeinek beépítésén keresztüli folyamatos szakmai megújulást. Emellett a kisgyermeknevelő felelős a gyermekek biztonságos, szeretetteljes és fejlesztő környezetének megteremtéséért, a gyermekek jogainak és egyéni igényeinek tiszteletben tartásáért, valamint a szakmai dokumentáció pontos és naprakész vezetéséért. A szakmai felelősség kiterjed továbbá a gyermekcsoport egészének harmonikus működésére, a gyermekek és családok támogatására, valamint a kollégákkal és a különböző szakmai partnerekkel való hatékony együttműködésre is. Összességében a kisgyermeknevelő személye és szakmai felkészültsége alapvetően meghatározza a bölcsődei nevelés minőségét, a gyermekek fejlődésének ütemét és a családokkal kialakított partneri kapcsolat színvonalát, ezért folyamatos szakmai fejlődés és magas szintű elhivatottság elengedhetetlen a feladatok sikeres ellátásához.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeire szabott bölcsődei ellátás során a beszoktatás és az adaptációs időszak kulcsfontosságú, hiszen ezek a folyamatok szolgálnak a gyermek elveszett

vagy korlátozott biztonságérzetének helyreállítására. E szakasz során a gyermek fokozatosan ismerkedik meg az intézmény környezetével, a csoport napi ritmusával és a kisgyermeknevelőkkel, miközben érzelmi kötődése kialakul. Az adaptáció sikere nagymértékben függ attól, hogy a gyermek személyi és tárgyi környezete állandó, kiszámítható és biztonságos legyen. A bölcsődei gyakorlatban ezt szolgálja a „saját kisgyermeknevelő” rendszer és a felmenőrendszer, valamint a csoport- és helyállandóság, melyek biztosítják, hogy a gyermek mindig ismerős személyekkel és környezettel találkozzon. Ez az állandóság támogatja a gyermek érzelmi biztonságát, elősegíti a tájékozódást az intézményben, valamint alapul szolgál a jó szokások és a napi rutin kialakításához. A napirend folyamatossága és az egyes mozzanatok egymásra épülése révén kialakuló ismétlődések további stabilitást és kiszámíthatóságot biztosítanak a gyermek számára. A rendszeres és kiszámítható napi tevékenységek, mint az étkezés, pihenés, játék és gondozási szokások, segítik a gyermek biztonságérzetének erősödését, támogatják a napi tájékozódást és a szociális, valamint önállósági készségek fejlődését. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. A kisgyermeknevelő feladata, hogy a gyermekek számára olyan szeretetteljes, nyugodt és védelmező környezetet biztosítson, amelyben a gyermek kockázatmentesen fedezheti fel környezetét, kísérletezhet, és megtapasztalhatja a biztonságot nyújtó kapcsolatok és a támogató közösség előnyeit. Egy stabil, kiszámítható és biztonságos környezet nem csupán a fizikai épséget védi, hanem a gyermek érzelmi és pszichés jólétét is biztosítja. Ez a feltétel alapvető ahhoz, hogy a gyermek bizalommal forduljon a felnőttekhez, kialakuljon a pozitív kötődés, és érvényesüljön az egészséges személyiségfejlődés, a társas kompetenciák, valamint az önállósodás folyamatának harmonikus kibontakozása.

Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság elve a bölcsődei nevelés minden területén kiemelt jelentőséggel bír, különösen bármely változás, új helyzet vagy tevékenység bevezetése során. A kisgyermek érzékeny korosztály, és új helyzetekhez való alkalmazkodásuk érzelmi, szociális és kognitív fejlődésüket egyaránt érinti. A fokozatosság lehetővé teszi, hogy a gyermek fokozatosan, biztonságos és kiszámítható módon ismerkedjen meg az új környezettel, szabályokkal, tevékenységekkel, tárgyakkal és személyekkel.

A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása elősegíti:

- ❖ A gyermek érzelmi biztonságának megőrzését, csökkenti a félelmet és a szorongást.
- ❖ A társas kapcsolatokban való magabiztosság kialakulását.
- ❖ Az alkalmazkodó képesség, problémamegoldó készség és rugalmasság fejlődését.
- ❖ Az új dolgok, tevékenységek és helyzetek elfogadását és aktív megismerését.
- ❖ A napi rutin, a szokások és a csoportnormák fokozatos elsajátítását.

A fokozatosság biztosításának gyakorlati eszközei a bölcsődében többek között: a beszoktatás és adaptációs időszak személyre szabott tervezése, a „saját kisgyermeknevelő” rendszer alkalmazása, a napirend kiszámítható felépítése, az új tevékenységek, játékeszközök és helyzetek fokozatos bevezetése, valamint a gyermek igényeihez igazodó, differenciált támogatás biztosítása.

A pedagógiai gyakorlatban a fokozatosság elve azt is jelenti, hogy a gyermekek fejlődési ütemét folyamatosan figyelemmel kísérjük, és az egyéni szükségletekhez igazítjuk a változásokat. Ez a szemlélet biztosítja, hogy a gyermek minden új tapasztalatot, változást pozitív élményként éljen meg, és erősítse önbizalmát, kompetenciáit és alkalmazkodó képességét.

Összességében a fokozatosság elve kulcsfontosságú a kisgyermek érzelmi biztonságának, fejlődésének és a bölcsődei élethez való sikeres alkalmazkodásának biztosításában.

Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek optimális fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, következetes és hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben a gyermek minden tevékenységét és élményét a gyermek személyiségéhez, életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez kell igazítani. A nevelő feladata, hogy figyelembe vegye a gyermek spontán érését, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáit, valamint nemzetiségi, etnikai, kulturális és vallási hovatartozását, egyéni élményeit és családi szokásait. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni, hiszen minden gyermek egyedi, és az új fejlődési állomások elérésének kiindulópontja maga a gyermek. A bölcsődei nevelés célja, hogy minden gyermek a saját képességeihez mérten fejlődhessen, biztonságos, szeretetteljes környezetben, amely lehetővé teszi a kompetenciák kibontakozását, az önállósodás elősegítését, valamint a szociális és érzelmi készségek harmonikus fejlődését.

A gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó, érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodás magában foglalja:

- ❖ A személyes odafigyelést és támogatást minden gyermek számára.
- ❖ A gyermekek kompetenciáihoz mérten differenciált tevékenységek biztosítását.
- ❖ A pozitív megerősítést, amely elősegíti az önbizalom, az önállóság és a kudarcűrész kialakulását.
- ❖ Az önkifejezés és az önálló tevékenykedés lehetőségének biztosítását.
- ❖ A gyermekek biztonságos és kiszámítható környezetének kialakítását, ahol a gyermek felfedezheti, kipróbálhatja képességeit anélkül, hogy félelem, szorongás vagy kudarcból való rettegés akadályozná fejlődését.

A kisgyermeknevelő felelőssége, hogy folyamatosan figyelje a gyermek fejlődését, felismerje a fejlődési állomásokhoz szükséges támogatást, és szakmai tudása, empátiája és reflektív gondolkodása révén biztosítsa a gyermek számára a megfelelő fejlődési lehetőségeket. Ezzel a megközelítéssel a bölcsődei ellátás nem csupán gondozás, hanem a gyermek egész személyiségének, érzelmi, szociális és kognitív kompetenciáinak harmonikus kibontakoztatását támogató, komplex nevelési folyamatként valósul meg.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek közötti interakció bensőséges, intim színterei, amelyek során a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. Minden gondozási tevékenység – legyen az étkeztetés, pelenkázás, öltöztetés vagy alvás előkészítése – nem csupán a gyermek fiziológiás szükségleteinek kielégítését szolgálja, hanem egyben a gyermek érzelmi biztonságának megerősítésére, a szociális és kommunikációs készségek fejlesztésére is lehetőséget nyújt. A gondozás minden helyzetében jelen van a nevelés: a kisgyermeknevelő tudatosan és érzékenyen reagál a gyermek jeleire, szükségleteire, támogatja az önállósodás folyamatát, megerősíti a gyermek kompetenciaérzését, és erősíti az érzelmi kötődést. Ugyanakkor a nevelési lehetőségek nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre; a játék, a felfedezés, a társas interakciók és a mindennapi élet más színterei szintén a nevelés szerves részei, amelyek a gyermek komplex fejlődését szolgálják. A fiziológiás szükségletek kielégítése – megfelelő étkezés, pihenés, higiénia – alapvető feltétele a magasabb rendű szükségletek, mint az önállóság, a bizalom, a társas kapcsolatok és a szociális kompetenciák fejlődésének. A professzionális, érzékeny és személyre szabott gondozás így hozzájárul a gyermek és a kisgyermeknevelő közötti pozitív, bizalmon alapuló kapcsolatok

kialakulásához, és egyben kiemelt színtere a nevelési feladatok hatékony megvalósulásának. A gondozási helyzetek tudatos megtervezése és empátikus lebonyolítása segíti a gyermek biztonságérzetének, önbizalmának és érzelmi stabilitásának erősödését, elősegíti a napi rutinhoz való alkalmazkodást, és támogatja a gyermek személyiségének harmonikus fejlődését. A kisgyermeknevelő ezen helyzetekben gyakorolt érzékeny, következetes és szeretetteljes magatartása alapvető feltétele annak, hogy a gyermek pozitív élményekkel gazdagodjon, és fejlődése a lehető legteljesebb módon valósuljon meg.

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a gyermek kognitív, érzelmi és társas kompetenciái, ezért ezek tudatos támogatása kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. A kisgyermek számára biztosítani kell a változatos tapasztalatszerzés, élményszerzés és ismeretszerzés lehetőségét, amely a játék, a gondozási helyzetek, a mindennapi rutinfeladatok és egyéb tevékenységek során valósul meg. Ezek a tevékenységek lehetővé teszik, hogy a gyermek megtapasztalja a spontán tanulás örömét, fejlődjön problémamegoldó képessége, kreativitása és önálló gondolkodása.

A bölcsődei környezetben a kisgyermek kíváncsiságának fenntartása, pozitív visszajelzések biztosítása, az önálló kezdeményezések támogatása és a sikerek megerősítése kulcsfontosságú a kognitív és szociális kompetenciák fejlődésében. A nevelői-gondozói gyakorlat során a kisgyermeknevelő figyelembe veszi a gyermek egyéni fejlődési ütemét, érdeklődési területeit, képességeit és aktuális állapotát, így a tanulási folyamat személyre szabott, motiváló és sikerélményt nyújtó lesz.

A kognitív fejlődés támogatása magában foglalja: a megfigyelés, felfedezés, tapasztalatszerzés és problémamegoldás lehetőségét; a nyelvi, kommunikációs és értelmi képességek fejlesztését; a kreativitás és fantázia ösztönzését; valamint a környezet iránti kíváncsiság felkeltését és fenntartását.

A szociális és érzelmi kompetenciák erősítése érdekében a kisgyermek lehetőséget kap a társas interakciók gyakorlására, együttműködésre, az empátia és tolerancia fejlesztésére, valamint a közösségi normák és értékek elsajátítására. Az élményszerzés, a játék és a felfedezés integrált módon támogatja a gyermek önállóságát, kezdeményezőképességét, valamint a problémamegoldó és kritikai gondolkodását.

Mindezek a tapasztalatok és élmények a bölcsődei nevelés során biztosítják az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének megalapozását, erősítik a gyermek belső motivációját,

kíváncsiságát, és hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermek harmonikusan, magabiztosan és aktívan vegyen részt a társas és értelmi környezetében.

6. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

6.1. A családok támogatása, annak erősségire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A család elsődlegességének tiszteletben tartása a bölcsődénk nevelő-gondozó munkájának alapja. Kiemelten kezeljük a különböző szociokulturális háttérből érkező 0–3 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődésének támogatását, valamint a szülői kompetenciák erősítését. Munkánk során alapelv, hogy a család és a bölcsőde egymást kiegészítő partnerként működjön együtt a gyermek érdekében.

Úgy gondoljuk, hogy a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétele a kisgyermek harmonikus fejlődésének. A szülők ismerik legjobban gyermeküket, így közvetíteni tudják a gyermek szokásait, igényeit, szükségleteit, temperamentumát és életkörülményeit. Ezek az információk kulcsfontosságúak a kisgyermeknevelő számára, hogy a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmódot alakíthasson ki, amely figyelembe veszi a gyermek egyéni fejlődési ütemét, érzelmi szükségleteit és kompetenciáit.

A családi nevelést figyelembe véve, azt kiegészítve, a szülőkkel folyamatosan együttműködve alakítjuk a nevelés-gondozás folyamatát.

A partneri kapcsolat több szinten valósul meg:

- ❖ Napi szintű kommunikáció és információcsere a gyermek életéről, fejlődéséről és aktuális szükségleteiről.
- ❖ A beszoktatás és adaptációs időszak személyre szabott támogatása.
- ❖ A szülők bevonása a mindennapi tevékenységekbe, közös élményekbe, ünnepekbe és hagyományőrző programokba.
- ❖ Szakmai tanácsadás a gyermek nevelésével, gondozásával és fejlesztésével kapcsolatban.

Nagy hangsúlyt fordítunk a tevékenységbe ágyazott ismeretnyújtásra, amely a játék, a gondozási helyzetek, a mindennapi rutin és a felfedező tevékenységek során történik. Ezzel párhuzamosan támogatjuk a hagyományok ápolását, a közösségi értékek és normák átadását, valamint a környezet tudatos ápolását és védelmét. A gyermekek így nemcsak személyiségük, kognitív és szociális kompetenciáik fejlődésében részesülnek, hanem megtapasztalják a

közösséghez tartozás érzését, környezethez való felelősségteljes viszonyt, és elsajátítják a szokások és normák harmonikus integrálását a mindennapi életbe.

Összességében a család és a bölcsőde szoros együttműködése biztosítja, hogy a gyermekek érzelmi biztonsága, szociális kompetenciái és önállósága optimálisan fejlődhessen, a nevelés-gondozás folyamata pedig koherens, személyre szabott és a gyermek érdekeit elsődlegesen szolgáló legyen.

6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Egészségnevelési célunk a gyermek kultúrhigiénés szokásainak kialakítása, egészségkultúráltsági szintjének emelése, valamint saját maga iránti igényességének megalapozása. Bölcsődénkben biztosítjuk a gyermek harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos és támogató környezet megteremtését, valamint a primer szükségletek – táplálkozás, pihenés, higiénia, mozgás – egyéni igények szerinti kielégítését.

Az egészséges életmódra nevelés a kisgyermekkorban kiemelt jelentőségű, mivel ekkor alakulnak ki a hosszú távú szokások, életmódbeli minták, amelyek az egész életre kihatnak. Ennek megfelelően a bölcsődei nevelés során az egészségmegőrzés és a prevenció szerves része a mindennapi tevékenységeknek. A gondozási, játék- és mozgáshelyzetekbe integrálva a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a személyes higiénia, a helyes étkezési szokások és a testmozgás jelentőségéről, miközben pozitív élményekkel társul a tanulás folyamata.

Az étkeztetés különösen fontos területe az egészséges életmódra nevelésnek, mivel a táplálkozási szokások kisgyermekkorban formálódnak. Bölcsődénkben biztosítjuk, hogy az étkezések összeállítása megfeleljen a korosztály energia- és tápanyagigényének, figyelembe véve a gyermekek egyéni érzékenységét, ételérzékenységét és preferenciáit. Az egészséges táplálkozás irányelveinek érvényesítése mellett a nevelők példamutatásával, a helyes étkezési kultúra megismertetésével és a pozitív étkezési élmények biztosításával segítjük a gyermekeket abban, hogy kialakuljon saját, egészségtudatos viszonyuk az étkezéshez.

Egyéb egészségnevelési területek, amelyekre kiemelt figyelmet fordítunk:

- ❖ **Higiéniai szokások kialakítása:** rendszeres kézmosás, fogápolás, tisztálkodás, ruházat és környezet rendben tartása,
- ❖ **Mozgásfejlesztés:** a nagymozgások, finommotorika, mozgásos játékok és szabadtéri tevékenységek biztosítása a testi fejlődés és koordináció elősegítésére,

- ❖ **Pihenés és alvás:** megfelelő mennyiségű és minőségű pihenési idő biztosítása a testi és pszichés regenerációhoz,
- ❖ **Mentális egészség támogatása:** érzelmi biztonság, szeretetteljes gondoskodás, pozitív visszajelzés, stresszkezelési minták kialakítása,
- ❖ **Egészségfejlesztő szokások integrálása a mindennapi tevékenységekbe:** játék, mese, tevékenységbe ágyazott egészségismeret, környezettudatosság.

A bölcsődei egészségnevelés célja tehát nem csupán a fizikai szükségletek kielégítése, hanem a gyermekek egészségtudatosságának, önmaguk iránti igényességének és életmódkompetenciáinak megalapozása, amely hosszú távon hozzájárul az egészséges, harmonikus, aktív életmód kialakulásához.

Egészséges táplálkozás érdekében biztosítjuk

A bölcsődében a gyermekek étkeztetése során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a **kornak megfelelő, változatos és egészséges ételek** mellett biztosított legyen az **étkezéshez szükséges nyugodt légkör** és a **megfelelő idő**, amely lehetővé teszi a gyermekek számára az étkezés élményként történő megélését.

A bölcsődei ételmezés során a mai csecsemő-és kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék.

- ❖ Mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű, biztosítva a gyermek korának és fejlődési szükségleteinek megfelelő energia- és tápanyagmennyiséget,
- ❖ Biztonságos és higiénikus, megfelelően minden ételmezés-egészségügyi követelménynek,
- ❖ Megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető, ízletes és változatos formában tálalva, hogy a gyermekek pozitív élménnyel társítsák az étkezést.

Ezen felül figyelembe kell venni a változatosságot, az idényszerűséget. Az étlapot a vonatkozó jogszabály (37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete) alapján az ételmezésvezető állítja össze, a bölcsődevezetővel együttműködve.

A bölcsődében a gyermekeknek napi négyzeri étkezést biztosítunk. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség és folyadékpótlásra víz), az ebéd (egy héten háromszor szerepel főzelék, egyszer rakottas étel, egyszer pedig tartalmas leves, túrós, vagy gyümölcsös süteménnyel), valamint az uzsonna.

Higiénés szabályok betartása:

- ❖ Tudatos testápolási szokásokat alakítunk ki a gondozási műveletek során,
- ❖ étkezések előtti kézmosás,
- ❖ papír zsebkendő, papírszalvéta használata,
- ❖ fürdőszoba gondozásnál a higiénés szabályok betartása: pólázó asztal, bili, WC fertőtlenítése, kézfertőtlenítés,
- ❖ a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- ❖ heti 1 alkalommal játékosítás, fertőtlenítés, illetve szükség szerint,
- ❖ napi, heti, takarítás, fertőtlenítés,
- ❖ havi nagytakarítás, fertőtlenítés,
- ❖ kéthetente ágyneműcsere, illetve szükség esetén,
- ❖ heti törölközőcsere.

Mozgás- szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása:

- ❖ Az évszakhoz, időjárási viszonyokhoz igazodó rugalmas napirenddel biztosítjuk a szabad levegőn való aktív tevékenységet (játékot, mozgást) és pihenést,
- ❖ kánikulában, esőben, erős havazáskor, nagy erejű szélben, sűrű ködben, vagy -5 foknál hidegebb időben mellőzzük,
- ❖ biztosítjuk a rendszeres napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játékokkal, (homokozó, mászóka, motorok, csúszda, Frédi – autók, kis házikó)

Prevenció:

- ❖ Naponta nyers zöldség és gyümölcs fogyasztása a vitaminellátás érdekében,
- ❖ cukorfogyasztás csökkentése,
- ❖ rágásra nevelés,
- ❖ folyadékbevitel biztosítása, vízfogyasztásra ösztönzés,
- ❖ fogápolás szájjöblítéssel, fogmosással,
- ❖ só párologtató készülékek használata,
- ❖ a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt tornaszoba használata,

- ❖ szükség esetén speciális szakemberek (gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb.) bevonásával a prevenció és korrekció feladatok ellátása.

6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A társas viselkedés, az együttélés és az alkalmazkodás alapvető szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde, ahol a gyermek először tapasztalja meg a közösséghez tartozás élményét, valamint a közösségi együttélés kereteit és szabályait. Ebben az életkorban a gyermek szociális fejlődése még kezdeti szakaszban van, ezért különösen fontos a támogató, elfogadó és biztonságot nyújtó nevelési környezet kialakítása. A bölcsődei nevelés célja a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése, valamint az együttműködés, a szabálykövetés és a társas kapcsolatok kialakulásának támogatása. A gyermekek fokozatosan tanulják meg mások jelenlétének elfogadását, az együttjátszás alapjait, az egymásra figyelmet, a közös tevékenységekben való részvételt és a konfliktusok kezelésének első lépéseit. A bölcsődében dolgozó szakemberek kiemelt felelőssége az érzelmi biztonság megteremtése és fenntartása, amely a harmonikus szociális fejlődés alapfeltétele. Az érzelmi biztonság magában foglalja a gyermek érzelmeinek elfogadását, az érzelmek szabad és adekvát kifejezésére való ösztönzést, valamint a gyermek visszajelzéseire való érzékeny, empátikus reagálást. A kisgyermeknevelők következetes, szeretetteljes és kiszámítható magatartásukkal segítik a gyermekeket abban, hogy megértsék a közösségi együttélés szabályait, és biztonságosan eligazodjanak a közösség keretein belül. A világos elvárások és határok megfogalmazása, valamint azok következetes, az életkori sajátosságokhoz igazodó érvényesítése hozzájárul a gyermekek biztonságérzetének növeléséhez, az önszabályozás és a szabálykövető magatartás kialakulásához. A nevelők mintát nyújtanak a társas viselkedésben, a konfliktuskezelésben és az érzelmek kifejezésében, ezzel támogatva a gyermekek empátiájának, toleranciájának és együttműködési készségének fejlődését. A közösségi nevelés során hangsúlyt kap a pozitív megerősítés, a sikerélmények biztosítása és a gyermekek egyéni fejlődési ütemének tiszteletben tartása. A bölcsődei közösségben szerzett tapasztalatok így hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek fokozatosan magabiztosabbá váljanak, képesek legyenek alkalmazkodni a közösségi élet szabályaihoz, és megalapozódjon későbbi társas kapcsolataik egészséges alakulása.

Feladatunk:

- ❖ A derűs, szeretetteljes légkör biztosítása, a beszoktatás nehézségeinek lehetőség szerinti csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában.
- ❖ A bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok alakulásának segítése, az együttélési szabályok és a mások iránti nyitottság elfogadtatása. Empátia és tolerancia fejlődésének segítése.
- ❖ Ingergazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása a kisgyermekek beszédképességének fejlesztése érdekében.
- ❖ A kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.
- ❖ Különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, lassabban fejlődő gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával.
- ❖ Az egyéni szükségletek kielégítése az én tudat egészséges fejlődésének segítése.
- ❖ A kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal való közös élmények, színes programok biztosítása.

6.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsődei nevelés-gondozás során a gyermekek számára életkoruknak és egyéni fejlődési ütemüknek megfelelő ismereteket nyújtunk, segítjük a tájékozódást a szűkebb és tágabb környezetben, valamint támogatjuk a tapasztalatok és élmények feldolgozását. Ezek a folyamatok hozzájárulnak azoknak az alapvető képességeknek a fejlődéséhez, amelyek a későbbi tanulás, az ismeretszerzés és az önálló gondolkodás alapját képezik. A bölcsődei nevelésben a tanulás elsősorban a gyermek saját aktivitására, kíváncsiságára és tapasztalatszerzésére épül. A kötetlenség és a szabadon választható tevékenységek biztosítása alapvető pedagógiai elv, hiszen ebben az életkorban a gyermek érdeklődése irányítja a tanulási folyamatot. A szabad játék és a szabad tevékenységválasztás lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek saját tempójában, belső motivációja alapján kapcsolódjon be a különböző tevékenységekbe, miközben fejlődnek önállósága, döntési képessége és kitartása. A kisgyermek személyiségfejlesztése tudatosan megtervezett, tervszerű pedagógiai módszerekkel valósul meg, amelyek figyelembe veszik a gyermek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteit és fejlődési ütemét. A kisgyermeknevelő pedagógiai munkáját folyamatos megfigyelés, dokumentálás és reflektív szakmai gondolkodás kíséri, amely biztosítja az egyéni bánásmód és

a differenciált fejlesztés megvalósulását. A gyermek érdeklődésének fenntartása és erősítése a játékos felfedezés, a cselekvéses tanulás és az élményszerű tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtésével történik. A kisgyermeknevelő aktív, támogató jelenléte – mint segítő, ösztönző és példát mutató felnőtt – hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek biztonságban érezze magát a felfedezés során, merjen kezdeményezni, kérdezni és kipróbálni új tevékenységeket. A megfelelően kialakított tárgyi és személyi környezet biztosítja a változatos tanulási helyzeteket, a sokoldalú tapasztalatszerzést és a kompetenciák fejlődését. A játék, a gondozási helyzetek, a mindennapi tevékenységek és az irányított, de rugalmas pedagógiai helyzetek egymást kiegészítve szolgálják a gyermek harmonikus személyiségfejlődését, megalapozva a tanulás iránti nyitottságot és az egész életen át tartó tanulás igényét.

Feladatunk:

- ❖ Az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése.
- ❖ A kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv fejlődésének segítése.
- ❖ A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- ❖ A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.
- ❖ Az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása.
- ❖ Az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése.
- ❖ Ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése
- ❖ A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás során alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, gazdag tanulási tapasztalatokat biztosító, valamint a társas interakciókat ösztönző közeg legyen. A mindennapi tevékenységek, élethelyzetek és közös élmények olyan pedagógiai környezetben valósulnak meg, amely támogatja a gyermek aktív részvételét, kíváncsiságát és kezdeményezőképességét.

Valamennyi tevékenység és élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, amely figyelembe veszi a gyermek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteit,

fejlődési ütemét, érdeklődését és aktuális érzelmi állapotát. A kisgyermeknevelő érzékeny, empátikus és támogató jelenléte biztosítja, hogy a gyermek saját tempójában, sikerélményekhez jutva vehessen részt a bölcsődei élet eseményeiben. A nevelési-gondozási folyamat kiemelt célja a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek megerősítése, az önbizalom és az egészséges önértékelés kialakítása. A kisgyermeknevelő ösztönzi a gyermek önálló próbálkozásait, lehetőséget biztosít a döntések meghozatalára, és pozitív megerősítéssel támogatja az elért eredményeket. A hibázás lehetőségének elfogadása, a kudarcok feldolgozásának segítése hozzájárul a gyermek érzelmi biztonságához és kitartásának fejlődéséhez. A társas interakciók ösztönzése során a gyermekek lehetőséget kapnak az együttjátzás, az együttműködés, a kommunikáció és a konfliktuskezelés alapjainak elsajátítására. A kisgyermeknevelő modellértékű viselkedésével, következetes és szeretetteljes iránymutatásával segíti a gyermekeket a közösségi normák megismerésében és elfogadásában. Összességében a bölcsődei nevelés-gondozás olyan komplex, gyermekközpontú folyamat, amely az élményszerű tapasztalatszerzésen, az egyéni bánásmódon és a pozitív megerősítésen keresztül támogatja a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését, megalapozva a későbbi közösségi beilleszkedést és a tanuláshoz való pozitív viszony kialakulását.

7.1. Tanulás

Tanulásnak tekintünk minden olyan tapasztalat- és információszerzési folyamatot, amely elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát, saját képességeit, határait és lehetőségeit, valamint közvetlen és tágabb környezetét. A bölcsődei nevelésben a tanulás elsősorban spontán, élményalapú és cselekvéshez kötött folyamat, amely a gyermek természetes kíváncsiságára, felfedező tevékenységére és aktív részvételére épül. A kisgyermek tanulása a játék, a gondozási helyzetek, a mindennapi élet eseményei és a társas interakciók során valósul meg. Ezekben a helyzetekben a gyermek érzékszervi tapasztalatokat szerez, kipróbál, utánzással tanul, ok-okozati összefüggéseket fedez fel, miközben fejlődnek kognitív, érzelmi és szociális kompetenciái. A tanulás folyamata egyben önismereti út is, amely során a gyermek megtapasztalja saját hatékonyságát, kialakul a kompetenciaérzése és az önállóság iránti igénye. A kisgyermeknevelő szerepe a tanulási folyamat támogatásában meghatározó: érzékenyen reagál a gyermek kezdeményezéseire, biztosítja a megfelelő tárgyi és érzelmi környezetet, ösztönzi a kérdezést és a felfedezést, valamint pozitív visszajelzésekkel erősíti a gyermek tanulási motivációját. A tanulási helyzetekben az egyéni bánásmód érvényesítése elengedhetetlen, hiszen minden gyermek saját fejlődési ütemben, egyéni érdeklődés mentén halad. A bölcsődei tanulás célja nem az ismeretek mennyiségi gyarapítása, hanem a tanulás

iránti nyitottság, a kíváncsiság, a felfedezés öröme és az önálló tapasztalatszerzés igényének megalapozása. Ezek a korai élmények biztos alapot teremtenek a későbbi tanulási folyamatokhoz, valamint az egész életen át tartó tanulás pozitív attitűdjének kialakulásához.

A tanulás:

- ❖ A gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik,
- ❖ irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.
- ❖ Színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység.
- ❖ A beszéd és a kommunikáció nagyon fontos eleme.
- ❖ Formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés.
- ❖ A kisgyermeknevelő-gyermek, gyermek-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe.

7.2. Gondozás

A gondozás a kisgyermek nevelésének egyik legfontosabb és legmeghatározóbb területe, amely a bölcsődei nevelés-gondozás komplex folyamatának szerves része. A gondozás bensőséges, személyes interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek testi, fizikai szükségleteinek maradéktalan, az egyéni igényekhez igazodó kielégítése. A gondozási helyzetek ugyanakkor nem csupán a szükségletek kielégítését szolgálják, hanem kiemelt nevelési jelentőséggel is bírnak. A gyermek személyes és szociális kompetenciáinak kialakulásának egyik alapvető feltétele, hogy már a kezdetektől aktívan részt vehessen ezekben a helyzetekben, szabadon próbálkozhasson, miközben érzi a kisgyermeknevelő folyamatos figyelmét, biztatását és támogató jelenlétét. Az aktív részvétel elősegíti az önállóság, a kompetenciaérzés és az egészséges önbizalom fejlődését. A gondozás jelentős szerepet játszik a gyermek szokásainak kialakításában és megszilárdulásában. A mindennapos gondozási műveletek – öltözködés, pelenkacsere, WC-használat, kézmosás, étkezés – során elsősorban a gyermek fizikai szükségleteinek kielégítése történik, ugyanakkor ezek a helyzetek kiváló lehetőséget biztosítanak a higiénés, étkezési és viselkedési szokások elsajátítására is. A gondozási helyzetek lebonyolítása során a kisgyermeknevelő kellő időt és teret biztosít a gyermek számára az önálló próbálkozásra, figyelembe véve annak egyéni fejlettségét és aktuális állapotát. A támogató, megerősítő magatartás, a pozitív visszajelzés és a

dicséret segíti a gyermek motivációjának fenntartását, erősíti az önállósodási törekvéseket és elősegíti a sikerélmények átélését. A gondozási helyzetek során a kisgyermeknevelő tudatosan alkalmazza a következetesség, a fokozatosság és az egyéni bánásmód elveit. Ezek a pedagógiai alapelvek biztosítják, hogy a gyermek biztonságban, érzelmi stabilitással élje meg a mindennapi gondozási folyamatokat, amelyek így nem csupán rutinfeladatok, hanem a gyermek teljes személyiségfejlődését támogató nevelési helyzetek is egyben.

7.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének elsődleges eszköze, valamint a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődés meghatározó tényezője. A játék során a kisgyermek aktívan tapasztal, felfedez, kipróbál, utánzással tanul, miközben fejlődnek kognitív képességei, kommunikációja, mozgása és érzelmi intelligenciája. A kisgyermeknevelővel és a „játszótárssal” való együttlét örömforrást jelent a gyermek számára, amely elősegíti a társas kapcsolatok kialakulását, az együttműködés, az empátia és az alkalmazkodás képességének fejlődését. A kisgyermeknevelők kiemelt feladata a játék feltételeinek tudatos megteremtése: a megfelelő hangulat, elegendő idő, nyugodt és biztonságos tér, valamint a korosztálynak és egyéni szükségleteknek megfelelő játékeszközök biztosítása. Ezek a feltételek lehetővé teszik az elmélyült, zavartalan játéktevékenységet, támogatják a kreativitás, a fantázia és az önkifejezés kibontakozását. A kisgyermeknevelők nevelői magatartásukkal, kommunikációjukkal és szerepvállalásukkal modellértékű mintát nyújtanak a gyermekek számára. Jelenlétük egyszerre támogató és ösztönző: figyelemmel kísérik a játék alakulását, reagálnak a gyermekek jelzéseire, és szükség esetén finoman irányítják a folyamatot anélkül, hogy gátolnák a gyermekek önálló kezdeményezéseit. A szabad játék során a kisgyermek igényeitől, érdeklődésétől és a spontán helyzetektől függően a kisgyermeknevelők kezdeményezhetnek, ötleteikkel, javaslataikkal gazdagíthatják a játék tartalmát, új tapasztalatszerzési lehetőségeket teremtve. A játékban megjelenő konfliktushelyzetek kezelésében elsődleges szempont a gyermekek önálló megoldási próbálkozásainak támogatása; a kisgyermeknevelők csak a legszükségesebb esetekben avatkoznak be, segítve ezzel az empátia, az együttműködés és a konfliktuskezelési képességek fejlődését. A játék tehát nem csupán időtöltés, hanem a bölcsődei nevelés központi eleme, amely a gyermek személyiségének komplex fejlődését szolgálja, és megalapozza a későbbi tanulási folyamatokhoz, valamint a közösségi élethez szükséges alapvető kompetenciákat.

7.4. Mozgás

Célunk az életkori sajátosságból adódó természetes mozgáskedv és mozgásigény kielégítése, az alapvető mozgásformák fejlődésének segítése.

Szem előtt tartjuk, hogy a kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. A szabad mozgástevékenység lehetőségét a szobában, az udvaron és a teraszon egyaránt biztosítjuk. Ügyelünk, hogy minél nagyobb mozgásteret, és megfelelő, változatos mozgásfejlesztő játékokat biztosítsunk. A mozgás fejlesztő eszközök kiválasztásánál fontos szempontunk, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen. Használatuk során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

A gyermekszobában olyan elkerített szobasarkot, hempergőt alakítunk ki, amely védett, nyugalmat áraszt, alkalmas a kisgyermek napközbeni pihenésére.

A környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését mindenkor szem előtt tartjuk.

Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

7.5. Mondóka, ének

A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, játékos mondókákkal, gyermekdalokkal, népdalokkal és értékes zeneművekkel keltjük fel a kisgyermek érdeklődését, formáljuk esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítjük a hagyományok megismerését és továbbélését. A zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál Forrai Katalin: Ének a bölcsődében című könyve alapján. A bölcsődében az éneklés nem külön foglalkozási program. A kisgyermeknevelő minden olyan alkalommal énekelhet, amikor a gyermek figyelmét nem köti le valami más, amikor a játék légkörébe beleillik egy-egy játékos dal. Figyelembe veszi a gyermekek életkorát, egyéni fejlettségét, igényét. Az éneklés időtartama függ a gyermekek hangulatától, érdeklődésétől. A gyermek részvétele az éneklésben kötetlen, nem cél, hogy megtanuljon énekelni.

A környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget. A dal, zene kifejezi örömünket, bánatunkat. A zene, az ének színesebbé teszi a bölcsődében töltött időt. Keltjük fel a gyermek zene iránti érdeklődését, a

zenei anyagokat igyekezzünk az életkoruknak megfelelően válogatni. A zene belső lüktetése, az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, általuk örömeleményt, érzelmi biztonságot nyújtunk a kisgyermeknek. Az ölbéli dalos játékok erősítik a gyermek kötődését a vele foglalkozó felnőttökhöz. A többi gyermekkel való közös éneklés megajándékozta az együttes tevékenykedés és összetartozás élményével. Megtanul társaival együttműködni, egymásra figyelni, egymást elfogadni. Növekszik a gyermek szereplésvágya, erősödik énképe, önbizalma, magabiztosabbá válik, jobb lesz a kapcsolatteremtő és problémamegoldó képessége. A gyermekek körében nagy érdeklődést keltenek a hangszerek (dob, csörgő, xilofon, stb.), hiszen látják azt, aki zenél, látják a hangok előcsalogatásának módját, élvezhetik a ritmus és a lüktetés világát. A csoportszobában a gyermekek által elérhető helyen helyezük el a hangszereket, hogy bármikor használhassák. A különböző ünnepek előtt a kisgyermeknevelők az adott ünneppel kapcsolatos verseket, dalokat mondogatnak, dalolnak, ezekkel közelebb hozva a gyermekhez az ünnep örömet. Az eredményes zenei nevelés megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére, az anyanyelv és a zenei anyanyelv elsajátításához.

7.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére és szociális fejlődésre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, egyszerre feltétel és eredmény. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van, sokféle helyzethez kapcsolódhatnak, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják. Az irodalmi alkotások kiválasztásában fontos feladatunk, hogy az anyagot a gyermekek életkori sajátosságaihoz, nyelvi fejlettségéhez, érdeklődéséhez állítsuk össze. A napi tevékenység során többször is mondhatunk - a helyzethez illő - mondókát, rövid verset. Kisgyermekkorban nagy jelentőséggel bírnak a testi kapcsolathoz köthető simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók, stb. ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege, mert megnyugtatóan hatnak a kisgyermekre.

7.7. Alkotó tevékenységek

Az alkotó tevékenységek során az öröm forrása maga a tevékenység folyamata, nem annak végeredménye. A kisgyermek számára az alkotás elsősorban az érzelmek megélésének, feldolgozásának és kifejezésének eszköze, valamint az önkifejezés egyik legtermészetesebb formája. A bölcsődei nevelésben ezért az alkotó tevékenységek során nem az esztétikai érték, hanem az élményszerű tapasztalatszerzés, a kreativitás kibontakoztatása és a szabad önkifejezés kerül előtérbe. A kisgyermek alkotó tevékenységei hozzájárulnak a finommotorika fejlődéséhez, a szem-kéz koordináció erősödéséhez, az érzékszervi tapasztalatok gazdagodásához, valamint a kognitív és érzelmi kompetenciák fejlődéséhez. A tevékenységek során a gyermek megismeri a különböző anyagok tulajdonságait, megtapasztalja az ok-okozati összefüggéseket, miközben fejlődik kintartása, figyelme és önállósága. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák közé tartozik a nyomhagyó eszközök használata, a firkálás, a gyurmázás, a ragasztás, a gyűrítés, a tépés, az ujjfestés, valamint a vastag ecsettel történő festés. Ezek a tevékenységek lehetőséget biztosítanak a gyermek számára a szabad kísérletezésre, az anyagokkal való tapasztalatszerzésre és az önálló alkotás örömeinek megélésére. A kisgyermeknevelő feladata az alkotó tevékenységek során a megfelelő feltételek megteremtése: a biztonságos, inger gazdag környezet biztosítása, az életkori sajátosságoknak megfelelő eszközök és anyagok kiválasztása, valamint a nyugodt, elfogadó légkör kialakítása. A nevelő támogató, bátorító jelenléte, a pozitív visszajelzések és a gyermek próbálkozásainak elfogadása erősíti a gyermek önbizalmát és alkotókedvét. Az alkotó tevékenységek során a kisgyermeknevelő nem irányít, hanem kísér és ösztönöz, tiszteletben tartva a gyermek egyéni tempóját és kifejezési módját. Ezzel hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek pozitív élményeken keresztül fejlődjön, megerősödjön önkifejezési képessége, és kialakuljon benne a kreativitás iránti nyitottság, amely későbbi tanulási folyamataiban is meghatározó szerepet tölt be.

Feladatunk az alkotókedv ébrentartása érdekében:

- ❖ tárgyi feltételek biztosítása,
- ❖ elegendő idő biztosítása,
- ❖ technikák megismertetése, eszközhasználat megmutatása, segítségnyújtás elismerés és megbecsülés

7.8. Egyéb tevékenységek

Az élethelyzetekhez, a közvetlen környezet megismeréséhez, valamint az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódó tevékenységek a bölcsődei nevelés kiemelt

jelentőségű elemei. Ide tartoznak mindazon mindennapi, élményszerű cselekvések, mint például a babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, a jeles napokhoz kapcsolódó közös készülődések (pl. karácsonyi süteményszaggatás), valamint az egyszerű ételkészítési tevékenységek, mint a gyümölcssaláta készítése. E tevékenységek során a gyermekek valós élethelyzeteken keresztül szereznek tapasztalatokat, amelyek elősegítik a környezetük megismerését, a gondoskodás, felelősségvállalás és együttműködés alapjainak kialakulását. Az „én csinálom” élményének átélése erősíti az önbizalmat, az önállóságot és a kompetenciaérzést, míg a közös munkálkodás hozzájárul a társas kapcsolatok elmélyüléséhez, a közösséghez tartozás élményének megéléséhez. A tevékenység jelentőségének és hasznosságának felismerése pozitív érzelmi élményt nyújt, amely motiváló erővel bír a további aktivitásokban való részvételhez. A kisgyermekek önkéntes részvétele alapvető feltétel, hiszen a tevékenykedés nem válhat kötelező feladattá. A gyermekek érdeklődésére, pillanatnyi motivációjára építve biztosítjuk a részvétel lehetőségét, tiszteletben tartva az egyéni döntéseket és eltérő szükségleteket. A tevékenységek során a kisgyermeknevelő támogató, bátorító szerepet tölt be, szükség esetén segítséget nyújt, de teret enged az önálló próbálkozásnak és a tapasztalatszerzésnek. Ezek a helyzetek kiváló lehetőséget teremtenek az együttműködés gyakorlására, a feladatok egyszerű megosztására, a társas szabályok elsajátítására, valamint az ok-okozati összefüggések felfedezésére és megértésére. A gyermekek megtapasztalják, hogy cselekedeteik hatással vannak környezetükre, ami elősegíti a felelősségtudat és a környezettudatos szemlélet alapjainak kialakulását. Mindezek révén ezek a tevékenységek komplex módon járulnak hozzá a kisgyermek személyiségének harmonikus fejlődéséhez.

8. Kiemelt szakmai célunk

Az intézmény pedagógiai arculatának meghatározásában központi szerepet tölt be a Szakmai Program, amely világos értékrendet, egységes szemléletet és hosszú távú nevelési irányt jelöl ki a bölcsődei nevelés-gondozás teljes folyamatára vonatkozóan. A programban megfogalmazott kiemelt tevékenységi területek szorosan illeszkednek a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának alapelveihez, ugyanakkor figyelembe veszik az intézmény sajátosságait, a helyi adottságokat, valamint a gyermekek és családjaik szükségleteit. Az óvoda és a bölcsőde szoros szakmai együttműködése biztosítja a nevelési folyamat folyamatosságát és koherenciáját. A közös értékrend és nevelési szemlélet lehetővé teszi az életkori sajátosságokra épülő, egymásra épülő pedagógiai gyakorlat kialakítását, amely megkönnyíti a gyermekek későbbi óvodai beilleszkedését is. A dolgozók elhivatottsága,

szakmai felelősségvállalása és együttműködése garanciát jelent a magas színvonalú nevelő-gondozó munka megvalósítására. A külső világ tevékeny megismerése a bölcsődei nevelés egyik kiemelt területe, amely komplex módon járul hozzá a gyermek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődéséhez. A természetközeli nevelés nem elkülönült tevékenységként jelenik meg, hanem szervesen beépül a bölcsődei mindennapokba, a gondozási helyzetekbe, a játékba és az egyéb tevékenységekbe. A gyermekek a környezetükkel való közvetlen kapcsolat révén, saját tapasztalataikon keresztül fedezik fel a világ működését. A természet a bölcsődés korú gyermek számára elsődlegesen érzékszervi élményeket kínál. A látás, hallás, tapintás, szaglás és mozgásos tapasztalatok együttesen segítik az idegrendszer érést, a testtudat és az énkép fejlődését. A természetben való mozgás – futás, mászás, egyensúlyozás, különböző talajokon való járás – hozzájárul a nagymozgások fejlődéséhez, a mozgáskoordináció finomodásához és az egészséges életmód megalapozásához. A kisgyermekek természet iránti érdeklődése ösztönös és érzelmi alapú. Az állatok megfigyelése, gondozása, az élőlényekkel való találkozás segíti az empátia, az együttérzés és a felelősségérzet kialakulását. Az utánzásos játékokban megjelenik az állatok mozgásának, hangjának reprodukálása, amely nemcsak örömforrás, hanem a beszédfejlődést, a mozgásfejlődést és a kreatív önkifejezést is támogatja. A természeti jelenségek megfigyelése – az évszakok váltakozása, az időjárás változásai, a nappalok és éjszakák ritmusa – segíti a gyermekeket a világ rendszerszerű megismerésében. Ezek a tapasztalatok alapozzák meg az időérzék, az ok-okozati gondolkodás és a következtetések levonásának kezdeti képességét. A kisgyermeknevelő feladata, hogy egyszerű, életkornak megfelelő magyarázatokkal, kérdésekkel és visszajelzésekkel segítse a tapasztalatok feldolgozását. A természetes anyagokkal való játék – föld, homok, víz, kavics, termések, levelek – kiemelt szerepet kap a bölcsődei nevelésben. Ezek az anyagok változatos tapintási, súly- és hőérzeteket biztosítanak, elősegítik a finommotorika fejlődését, valamint a szem-kéz koordináció erősödését. A természetes anyagokkal végzett tevékenységek lehetőséget adnak az alkotásra, az önkifejezésre és a problémamegoldás kezdeti formáinak megjelenésére. A környezet megismerése során a gyermekek matematikai jellegű tapasztalatokat is szereznek. A gyűjtögetés, rendezés, válogatás, összehasonlítás során fejlődik mennyiségfogalmuk, alakul a több-kevesebb, nagyobb-kisebb, hosszabb-rövidebb fogalma. A térbeli tájékozódás – fent-lent, bent-kint, közel-távol – a mindennapi mozgásos tapasztalatokon keresztül válik értelmezhetővé. Ezek az élmények megalapozzák a későbbi matematikai gondolkodást. A természethez kapcsolódó tevékenységek során a gyermekek kommunikációja is intenzíven fejlődik. A közös megfigyelések, élmények megbeszélése, az új szavak megismerése és használata hozzájárul a szókincs bővüléséhez, a beszédkezdés erősödéséhez. A

kisgyermeknevelő tudatos nyelvi mintát nyújt, megnevezi a jelenségeket, érzéseket, tapasztalatokat, ezzel támogatva a nyelvi fejlődést. A környezeti nevelés fontos része a környezetkultúra és a biztonságos életvitel alapjainak megalapozása. A gyermekek fokozatosan megtanulják a környezet megóvásához kapcsolódó alapvető szabályokat, a természeti értékek tiszteletét, valamint a balesetmegelőzés elemi formáit. A kisgyermeknevelő következetes, példamutató magatartása meghatározó a szokások kialakulásában. A bölcsődei környezeti nevelés célja nem ismeretátadás, hanem a pozitív érzelmi kötődés kialakítása a természethez és a környezethez. Az élményszerű tapasztalatszerzés révén a gyermekben fokozatosan kialakul a felelősségteljes, óvó magatartás, amely hosszú távon meghatározza környezettudatos gondolkodását és cselekvéseit. Az így megszerzett tapasztalatok és élmények stabil alapot biztosítanak a későbbi óvodai és iskolai környezeti neveléshez, valamint a fenntartható életmód iránti nyitottság kialakulásához.

Célok, feladatok:

- ❖ Évszakok megismerése: időjárás, színek, fák levelei, termések, virágok, állatok stb.
- ❖ az udvaron madarak, rovarok, csigák megfigyelése (külső tulajdonságok, mozgás, hang).
- ❖ Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása, képeskönyv nézegetése, közben énekek, mondókák az állatokhoz kapcsolódva állatbábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hangutánzás.
- ❖ Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről.
- ❖ Madarak etetése télen
- ❖ Rügyező, virágzó ágak megfigyelése, lombkorona kialakulása, a levelek sokfélesége, lombhullás megfigyelése az udvaron.
- ❖ Ismerkedés zöldségekkel, gyümölcsökkel (szín, forma, nagyság, íz, illat), zöltség és gyümölcsnapok.
- ❖ Virágok, levelek ragasztása.
- ❖ Homokkal, vízzel való tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal.
- ❖ Időjárás megfigyelése, a csapadék különböző formái, napsütés, zivatar, szél.
- ❖ Természetes anyagok gyűjtése (termények, kavicsok, levelek, termések, vesszők, gyökerek).
- ❖ Felhők és égbolt megfigyelése – a felhők alakjának, mozgásának és színének észlelése, egyszerű kifejezések használata (pl. „fehér, puha, hosszú”), mozgásos utánzás játékosan.

- ❖ Vízi élőlények felfedezése – kis kerti tóban vagy vízi tálban halak, békák, vízi rovarok megfigyelése, tapintása, mozgásuk utánzása játékosan.
- ❖ Gyümölcs- és magültetés – magvak ültetése kis cserépbe, locsolása, növekedés megfigyelése, naplózása játékos formában.
- ❖ Szél erejének érzékelése – szalagok, papírrepülők, szélforgók segítségével a szél mozgásának tapasztalása, megfigyelések megbeszélése.
- ❖ Érzékszervi felfedezés – különböző természeti anyagok (gallyak, tobozok, kavicsok, levelek) tapintása, összehasonlítása, csoportosítása.
- ❖ Hangok megfigyelése a természetben – madárdal, vízcsobogás, szél hangja, egyszerű ritmusok dobálása természeti hangszerekkel.
- ❖ Állatok mozgásának és viselkedésének utánzása – pl. ugráló békák, mászó mókus, repülő madarak játékos mozgása.
- ❖ Évszakok vizuális feldolgozása – képek, montázsok készítése a különböző évszakok jellemzőiről, élmények megbeszélése.
- ❖ Nap, hold és csillagok megfigyelése – nappali és esti egyszerű megfigyelés, mesék és énekek kapcsolása a jelenségekhez.
- ❖ Talaj és víz vizsgálata – homok és víz keverése, formázás, tapintás, egyszerű kísérletek (pl. folyik-e, építhető-e).
- ❖ Élő növények gondozása – virágok, fűszernövények locsolása, növekedés figyelése, a napi rutinba integrálva.
- ❖ Apró rovarok vizsgálata nagyítóval – hang, mozgás, szín, alak megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.
- ❖ Színek, formák, méretek felismerése a természetben – levelek, kavicsok, virágok válogatása, csoportosítása, alap a matematikai gondolkodáshoz.
- ❖ Élőlényekhez kapcsolódó történetek dramatizálása – mesék, történetek eljátszása állatfigurákkal, hangutánzással.
- ❖ Természetes anyagok kreatív felhasználása – termések, levelek, virágok felhasználása kézműves tevékenységekhez, tapintás és kreativitás fejlesztése.
- ❖ Környezeti szabályok játékos megtapasztalása – virágok, növények és állatok óvása, szelektív gyűjtés, természeti értékek tisztelete.
- ❖ Szélben mozgó növények megfigyelése – fák, bokrok, virágok mozgásának követése, a levelek rezdülésének érzékelése, játékos mozgásos utánzás, és az ok-okozati összefüggések játékos felfedezése.
- ❖ Hangyák és más apró rovarok ösvényének követése – biztonságos megfigyelés, a

rovarok mozgásának, munkamegosztásának játékos feldolgozása, rajzolás vagy mozgásos dramatizálás formájában.

- ❖ Élő és mesterséges vízi környezet összehasonlítása – pl. esővízgyűjtő, kerti tó, vízi játékcsatorna; tapintás, hang, mozgás vizsgálata, egyszerű következtetések levonása („Melyik gyorsabb? Melyik mélyebb?”), tapasztalatok megosztása a csoportban.

A kiemelt szakmai célunk tehát nem csupán a gyermekek természet iránti érdeklődésének felkeltése és az érzékszervi, kognitív, szociális tapasztalatszerzés biztosítása, hanem annak megalapozása is, hogy a kisgyermekből tudatosan környezettudatos, empátikus és kreatív személyiségek váljanak. Olyan élményszerű és élményszervező tevékenységeket kínálunk, amelyek révén a gyermekek megtanulják tisztelni és óvni a körülöttük lévő világot, értékelni a természet sokszínűségét, és élményeikre építve fejlődik bennük a problémamegoldó képesség, a kritikus gondolkodás, valamint az együttműködési és kommunikációs készség.

E cél eléréséhez a bölcsődei nevelés minden területén – a gondozástól a játéktól, az alkotó és a mozgásos tevékenységeken át a mindennapi tapasztalatszerzésig – szándékosan és tudatosan építjük be a természet szeretetét, a környezet iránti felelősség érzését, biztosítva ezzel a kisgyermek harmonikus, sokoldalú fejlődését és egészséges, pozitív identitásának kialakulását.

9. Bölcsődénk életének megszervezési elvei

9.1 Nyitva tartás

A bölcsőde nyitvatartási idejét és a nyári zárás időpontját a fenntartó határozza meg, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek igényét és a helyi közösség igénybevételi szokásait.

Bölcsődénk napi nyitvatartási ideje: hétfőtől péntekig 6:30–16:30.

Bölcsődei nyári zárva tartás ideje: 4 hét. A pontos időpontot a fenntartó határozza meg, biztosítva, hogy a szülők és a gyermekek igényei, valamint a gyermekek zökkenőmentes ellátása érvényesüljön.

A nyári zárás időpontjáról a szülőket minden év február 15-ig írásban tájékoztatjuk, így lehetőségük van a családi tervezéshez igazítani a szabadságot és egyéb felügyeleti lehetőségeket.

A nyitvatartási idő és a nyári zárás során is biztosítjuk a gyermekek biztonságos, kiszámítható és zavartalan ellátását, kiemelt figyelmet fordítva a gyermekek napirendjének fenntartására, az egyéni szükségletek kielégítésére és a családok tájékoztatására.

9.2. A bölcsődei felvétel rendje

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a mini bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a napközbeni gyermekellátás, ezen belül a bölcsődei ellátás egyik intézménytípusa, amely húszhetes kortól három éves korig fogadja a gyermekeket.

A mini bölcsőde sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek számára is nyújthat ellátást. A sajátos nevelési, illetve korai fejlesztésre jogosult igényű gyermek annak az évnek augusztus 31. napjáig nevelhető a mini bölcsődében, amelyben a hatodik életévét betölti.

Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Bölcsődénkbe a felvétel *önkéntes, kérelem alapján* történik, melyet a szülő, illetve a szülő hozzájárulásával:

- ❖ a körzeti védőnő,
- ❖ a házi gyermekorvos, vagy a házi orvos,
- ❖ család és gyermekjóléti szolgálat,
- ❖ a gyámhatóság is kezdeményezheti

Azon szülők gyermeke vehető fel és gondozható, akiknek bejelentett lakóhelye, vagy életvitelszerű tartózkodási helye Alsópáhok közigazgatási területén van, szabad férőhely kapacitás esetén Keszthelyi járás közigazgatási területén. A lakóhely, tartózkodási hely megállapításánál a személyi adat és lakcímnnyilvántartás adatai az irányadók, míg az életvitelszerű tartózkodási hely megállapítása a bölcsőde vezetője által elvégzett családlátogatással ellenőrizhető.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény **43. § (3)** alapján *a bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni*, ha a gyermek szülője, más

törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -

- ❖ a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- ❖ a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- ❖ az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- ❖ a védelembe vett gyermeket”

A sorrendiség figyelembevétele nélkül a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a gyámhivatal – A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény **68.§. (3) a** bekezdése alapján a gyámhatóság védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év áprilisában – hirdetmény formájában, előre meghirdetett napokon – van lehetőség.

A felvételi kérelmet az Alsópáhoki Mini Bölcsőde intézményvezetőjéhez kell benyújtani. A döntésről az intézményvezető –az áprilisi felvétel esetén- minden év május 25. napjáig írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

Az Alsópáhoki Mini Bölcsődébe való felvétel a fentiekén túl az év során folyamatosan igényelhető.

Az intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartóhoz – Alsópáhok Község Önkormányzata Polgármesteréhez címezve – az Alsópáhoki Mini Bölcsőde vezetőjéhez kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- a gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselő lakcímkártyájának másolati (fénymásolt) példányát,
- tanulói jogviszony esetén az oktatási intézmény által kiállított iskolalátogatási igazolást,
- az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaerő piaci képzésen való részvétel idejéről,
- a szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolást,
- az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását,
- sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleményét

- A házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondolható a beszoktatás megkezdésekor kell bemutatni

Amennyiben a felvételi kérelmet – *férőhelyhiány miatt* – nem lehet teljesíteni, úgy fel kell hívni a figyelmet arra, hogy kérelmére, a kisgyermeket *várakozólistára*” veszik és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról telefonon értesítik.

Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest három hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt – nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel *megállapodást* köt, amely tartalmazza:

- ❖ az ellátás kezdetének időpontját
- ❖ a fizetendő étkezési térítési díj mértékét, a fizetésre vonatkozó szabályokat
- ❖ a szolgáltatások formáját, módját
- ❖ az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),
- ❖ az ellátás megszüntetésének módjait,
- ❖ a gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait,
- ❖ szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről.

9.3 Személyi térítési díj

Az 1997. évi XXXI. tv. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011.(XII.29) kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Az intézményi térítési díjat a fenntartó határozza meg – Alsópáhok Község Képviselő – testülete. A bölcsődei intézményi térítési díjról szóló, mindenkor aktuális fenntartói határozat a bölcsődében kifüggesztve olvasható. A bölcsődében, nyújtott bölcsődei ellátás keretében az intézményvezető megállapítja a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapíthat személyi térítési díjat.

Mentesül a gondozás személyi térítésének megfizetése alól:

- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,
- a három- vagy több gyermekezes család gyermeke,
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek,
- a védelembe vett gyermek.

A mentességet a jogosultságot igazoló dokumentumok (MÁK határozat, szakértői vélemény, RGYVK határozat...) bemutatást követően, illetve nevelési év közben a következő hónaptól biztosítjuk.

Étkezési díj fizetés mentességhez a fentiekén kívül mentesül még ha a szülő nyilatkozik, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130 % -át.

A személyi gondozási díj fizetendő összege a benyújtott jövedelemnyilatkozat... nyomtatványban tett nyilatkozata alapján kerül meghatározásra. Jövedelemalapú meghatározásnál havi összege nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 25 %-át, az ingyenes étkeztetést igénylők esetében a 20 %-ot. Az 1997.XXXI. törvény lehetőséget ad arra, hogy a kötelezett írásban vállalja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalást a kötelezett nem tenné meg. Továbbá a kötelezett írásban vállalja a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mintha a vállalást a kötelezett nem tenné meg. Vállalás esetén a jövedelemigazolás benyújtása nem kérhető.

9.4. Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben a nevelés – gondozás egy gondozási egységben, összesen 1 csoportban történik. A kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba integrálódik, így biztosítva az állandóságot, a stabil szociális kapcsolatokat és az érzelmi biztonságot. Életkor szerint a csoport vegyes korosztályú, így a gyermekek között jelentős egyéni különbségek tapasztalhatók mind a testi, motoros, szociális, érzelmi, mind a kognitív fejlődés terén. Ez a heterogenitás nagy szakmai kihívást jelent a kisgyermeknevelők számára, akiknek a feladata, hogy a csoport egészének működését biztosítsák, miközben

minden egyes gyermek egyéni szükségleteit, képességeit és fejlődési ütemét figyelembe veszik. A vegyes életkorú csoportban a kisgyermeknevelő szerepe különösen összetett, mivel egyszerre kell biztosítani a fiatalabb gyermekek biztonságát és fokozott gondozási szükségleteinek kielégítését, valamint a nagyobb gyermekek fejlődési lehetőségeinek optimális támogatását. Ennek érdekében a szakemberek alkalmazzák a differenciált nevelés-gondozás elveit, a személyre szabott figyelmet, a fokozatos önállósodást támogató módszereket, valamint a csoportdinamikát erősítő tevékenység-szervezést. A vegyes korosztályú csoport lehetőséget teremt a társas készségek korai fejlesztésére, hiszen a gyermekek megtanulják a segítséget, a mintakövetést, a kommunikációt és a konfliktusmegoldást a kortársak között, ugyanakkor a kisgyermeknevelő folyamatos megfigyeléssel, dokumentálással és tapasztalati visszacsatolással támogatja a fejlődési célok elérését.

Összességében a vegyes korosztályú csoportban történő nevelés – gondozás tudatos tervezést, magas fokú szakmai felkészültséget és rugalmas pedagógiai hozzáállást igényel, amely biztosítja, hogy minden gyermek egyéni képességeihez és szükségleteihez mértén, harmonikusan fejlődjön, miközben a csoport egészének működése is zavartalan marad.

9.5. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani. Ezzel teremtve meg a gyermek számára feltétlenül szükséges biztonságérzetet, kiszámíthatóságot, a tevékenység és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül, az egyes gyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető legyen a rendszer. A gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, felesleges várakozási idő nélkül. Ez biztosítja valójában a csoport belső nyugalma is.

A napirend kialakításának további feltételei: a személyi állandóság, a megfelelő tárgyi feltételek és eszközellátottság, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával összehangolt munka. A napirendet évszakonként készítik el a kisgyermeknevelők, ehhez igazodva készül el a munkarendjük. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg. A gondozás mellett törekszünk arra, hogy minél több idő jusson a gyermeknek az önálló szabad tevékenységek megélésére, azaz a játéktevékenységre.

Kisgyermek napirendje:

6.30-8.00	Érkezés a bölcsődébe. Kézmosás, játéktevékenység a szobában.
8.00-8.30	Reggelizés a szobában vagy a teraszon.
8.30- 9.30	Játék a szobában, szükség szerint pelenkázás, WC-használata, kultúrhigiénés teendők.
9.30-9.45	Tízórai.
9.45-11.00	Tervezett játéktevékenység kezdeményezése, időjárás függvényében készülődés a szabad levegőn tartózkodáshoz, játék az udvaron vagy a szobában.
11.00-11.30	Bejövetel az udvarról, fürdőszoba használat.
11.30-12.45	Ebéd.
12.45-14.30	Alvás, pihenés.
14.30-15.00	Ébredési sorrendben fürdőszoba használat. Csendes játék.
15.00-15.20	Uzsonna.
15.20-16.30	Játék a szobában, jó idő esetén, az udvaron, hazamenetel.

9.6. Szakmai dokumentáció

- ❖ Bölcsődénk nevelő- gondozó munkájának nyomon követése érdekében minden évben elkészítjük az adott év feladatait tartalmazó **munkatervet**. Az éves munkaterv havi bontásban van kidolgozva, ebben rögzítjük a feladat meghatározások mellett, az ellenőrzési feladatokat, a felelősségi köröket, a továbbképzések ütemezését, és a kapcsolattartások formáit.
- ❖ A dokumentáció fontos része a csoportnapló, amely tartalmazza a gyermekek nevét, jelét, életkorát, a születésnapok időpontját.
- ❖ **Kétheti rendben rögzítjük a napi tevékenység kezdeményezéseket, témakörök szerint.**
 - ❖ Környező világ tevékeny megismerése
 - ❖ Mondóka, ének
 - ❖ Mozgás
 - ❖ Vers, mese
 - ❖ Alkotó tevékenység

A napi kezdeményezések lehetőleg azonos időszakában kerülnek megvalósításra. A gyermekek adott hangulatának megfelelően, az érdeklődésük felkeltése után a

kezdemenyezéseken való részvétel önkéntes. A csoportnaplóban minden nap délelőtt, illetve délutáni feljegyzés készül, annak hitelességét aláírásunkkal látjuk el.

- ❖ A gyermek fejlődésének nyomon követése érdekében **törzslapot, fejlődési naplót** vezetünk, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából.
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a nevelés-gondozás feladatait – a Zala Megyei Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján végezzük, a fejlesztést végző szakemberrel együttműködve.
- ❖ Év végén összegző értékelést készítünk a gyermek fejlődéséről, amelyet a szülővel ismertetünk.
- ❖ A bölcsődénk, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény kötelességének és feladatának tekinti a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat felé való jelzést, szükség esetén esetmegbeszélésen veszünk részt.

10. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

10.1. A családlátogatás

A családlátogatás kiemelt szakmai eszköz a család – bölcsőde kapcsolat erősítésében, melynek célja a gyermek és családjának megismerése, a bizalmi légkör megteremtése, valamint a hatékony, személyre szabott nevelés-gondozás alapjainak lefektetése. A látogatás során a kisgyermeknevelő közvetlenül betekintést nyer a gyermek otthoni szokásaiba, életkörülményeibe, napi rutinjába, érzelmi biztonságát biztosító környezetébe, valamint a család pedagógiai értékrendjébe, nevelési módszereibe. A beszoktatást megelőző első családlátogatás lehetőséget biztosít a kisgyermeknevelő és a család számára, hogy megismerjék egymást, kialakítsák a bizalmi kapcsolatot, és az első napokban gördülékenyen, a gyermek

szükségeihez igazodva valósuljon meg a bölcsődei élet. A látogatás során a nevelő gyűjtheti a gyermek fejlődési, egészségi és szociális jellemzőire vonatkozó információkat, például: alvási szokások, étkezési igények, félelmek, kedvelt tevékenységek, beszéd- és mozgásfejlődés állapota.

A családlátogatás során a kölcsönös információcsere kiemelt jelentőségű:

- ❖ A szülő tájékoztatja a kisgyermeknevelőt a gyermek személyiségjegyeiről, érdeklődési köréről, szokásairól és egyéni szükségleteiről.
- ❖ A kisgyermeknevelő bemutatja a bölcsőde működését, a csoport napi rendjét, a gondozás és nevelés módját, valamint a szülő bevonásának lehetőségeit a közös nevelésbe.

A családlátogatás támogatja a gyermek biztonságérzetét is, hiszen a gyermek az otthoni, ismert környezetben tapasztalja meg a nevelő jelenlétét, ami elősegíti a beszoktatás zökkenőmentességét és a szülői szorongás csökkentését.

A látogatás gyakorlati szempontjai:

- ❖ Lehetőség szerint a látogatás időpontját a család igényeihez és napi ritmusához igazítjuk.
- ❖ A látogatás során törekszünk a gyermek aktív megfigyelésére, valamint a szülővel való párbeszédre, anélkül, hogy a nevelő dominálná a helyzetet.
- ❖ A nevelési év során a családlátogatások ismétlődhetnek, különösen, ha a gyermek fejlődése, viselkedése vagy a család élethelyzete indokolja a további megfigyelést és támogatást.

Veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermekek esetében a családlátogatást célszerű védőnővel, családsegítővel vagy más szakemberrel együtt végezni, biztosítva ezzel a gyermek védelmét, a család támogatását és a szakmai együttműködés hatékonyságát.

A látogatásokról a kisgyermeknevelő részletes feljegyzést készít a gyermek dokumentációjába, mely tartalmazza.

- ❖ A gyermek otthoni életének, szokásainak rövid leírását,
- ❖ a gyermekkel való interakciók tapasztalatait,

- ❖ a szülői visszajelzéseket, és
- ❖ a további gondozási-nevelési teendők javaslatait.

A családlátogatás pedagógiai jelentősége abban rejlik, hogy.

- ❖ Erősíti a családdal való partneri kapcsolatot, amely alapja a gyermek harmonikus fejlődésének.
- ❖ Segíti a gyermek egyéni igényeinek és erősségeinek feltérképezését, ezáltal a gondozás és nevelés személyre szabottá válik.
- ❖ Elősegíti a gyermek érzelmi biztonságát és a stabil kötődést a bölcsődei nevelőhöz.
- ❖ Támogatja a prevenció munkát, mivel a kisgyermeknevelő a család körülményei alapján időben felismerheti a fejlődési, szociális vagy egészségügyi kockázatokat.
- ❖ Erősíti a szülői kompetenciákat, segítve a gyermek fejlődésének tudatos támogatását az otthoni nevelésben is.

Összességében a családlátogatás nem csupán információgyűjtés, hanem aktív pedagógiai eszköz, amely elősegíti a család – bölcsőde közötti kapcsolatot, a gyermek érzelmi biztonságát, a személyre szabott nevelés-gondozás kialakítását, és a gyermek optimális testi, lelki, szociális és kognitív fejlődését.

10.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

Bölcsődénk biztosítja a szülővel történő fokozatos beszoktatás lehetőségét, amely a gyermekek számára biztonságos, kiszámítható és érzelmileg támogató átmenetet teremt az otthoni környezetből az új közösségbe. A beszoktatás módszere a kéthetes fokozatosság, melynek célja, hogy a gyermek a saját ritmusában ismerkedhessen meg a bölcsőde helyszínével, a kisgyermeknevelővel, valamint a csoport többi tagjával. Ez az átmeneti időszak minimalizálja a szeparációs szorongást, csökkenti a stresszreakciók, mint például a sírás, tiltakozás vagy a szülőhöz való fokozott ragaszkodás előfordulását, és elősegíti a gyermek érzelmi stabilitását és biztonságérzetét. Minden kisgyermek beszoktatását családlátogatás előzi meg, amely során a kisgyermeknevelő megismeri a gyermek otthoni életkörülményeit, szokásait, egyéni igényeit, valamint a szülői nevelési módszereket. A családlátogatás lehetőséget biztosít a bizalmi kapcsolat kialakítására, amely a beszoktatás során kulcsfontosságú, hiszen a gyermek érzelmi biztonságát nagymértékben a megszokott felnőtt – kisgyermeknevelő – kapcsolat teremti meg. A beszoktatás során a gyermek saját kedvenc tárgyainak (pl. plüss, takaró, játék) behozatalára

is lehetőséget biztosítunk, amelyek jelenléte tovább növeli az otthon biztonságát idéző érzetet, és segíti a gyermek megnyugvását és komfortérzetét. A kedvenc tárgyak a nap folyamán mindig a gyermek közelében vannak, így támogatva a kontinuitás és biztonság érzését a bölcsődei környezetben. A beszoktatás fokozatos és előre megtervezett ütemterv alapján történik, amely tartalmazza a gyermek csoportba történő bevezetésének, a szülő fokozatos csökkentett jelenlétének és a kisgyermeknevelő fokozott figyelmének lépéseit. Ez lehetővé teszi, hogy minden gyermek egyéni ritmusában alkalmazkodjon az új környezethez, a nevelő pedig folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek érzelmi állapotát, szokásait, érdeklődését és kompetenciáit. A beszoktatás során a kisgyermeknevelő és a szülő folyamatos együttműködése elengedhetetlen. A kisgyermeknevelő munkarendje úgy van kialakítva, hogy az anya vagy más gondviselő folyamatosan jelen lehessen az első napok során, megfigyelhesse a gyermek reakcióit, betekintést nyerjen a gondozás és nevelés folyamatába, és visszajelzést kaphasson a gyermek érzelmi állapotáról, igényeiről és fejlődéséről. Ez az együttműködés erősíti a szülői kompetenciát, támogatja a gyermek fejlődését, és elősegíti a tartós, pozitív és biztonságos kötődés kialakulását a gyermek és a kisgyermeknevelő között. A beszoktatás nem csupán a gyermek számára jelent átmenetet, hanem a szülők számára is támogató és informáló folyamat, amely lehetőséget ad a gyermek otthoni és bölcsődei életének összehangolására, a nevelési célok közös meghatározására, és a gyermek egyéni szükségleteinek legoptimálisabb figyelembevételére. A fokozatosság, a szeretetteljes figyelem, a stabil személyi és tárgyi környezet, valamint a szülő bevonása biztosítja, hogy a gyermek nyugodtan, biztonságban és örömmel kezdje meg a bölcsődei életet.

10.3. A folyamatos tájékoztatás eszközei

- ❖ **A napi beszélgetések, tájékoztatások, személyes találkozások** célja a kölcsönös informálás a napi történésekről, változásokról. A szakmai etikai szabályok és az időkeretek megtartásával, rövid szóbeli tájékoztatást értünk alatta. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történésekről.
- ❖ **Az egyéni beszélgetés (fogadóóra)** során személyes alkalmat biztosítunk a kisgyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatok hosszabb időtartamú megbeszélésére. A részletes, kölcsönös tájékozódást a gyermek minél mélyebb megismerésére, az együttműködés biztosítására, a nevelési problémák közös átgondolására szánjuk. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a

bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben akár egyéb szakember közreműködése is kérhető.

- ❖ **Családi füzetet** vezetünk, mely tartalmazza a gyermekre vonatkozó aktuális és fontos információkat, a gyermek aktuális fejlettségi állapotát.
- ❖ A gyermeköltöző falán elhelyezett **faliújságon** tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a bölcsőde elérhetősége, házirendje, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.
- ❖ **Szülői értekezletet** évente három alkalommal tarunk (rendkívüli szülői értekezlet összehívására is kerülhet sor). Az elsőt, a beiratkozást követően tartjuk, azoknak az új szülőknek, akiknek gyermekük felvételt nyert intézményünkbe. Itt kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról. Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei étellel kapcsolatosan tudnivalókat és megismerkedhetnek gyermekük leendő kisgyermeknevelőivel. A második és harmadik szülői értekezletet évközben szervezzük, a beszoktatások befejezése után és az óvodai beiratkozások előtt. Témájuk ezeknek megfelelően alakul.
- ❖ **Szülőcsoportos beszélgetések** alkalmával az általános, minden családot érintő nevelési kérdések megbeszélésre, a közösen meghozandó döntések mellett a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megvitatására adunk lehetőséget. A szülők konkrét gyermeknevelési kérdéseik megbeszélésében is segítséget kaphatnak egymástól és a kisgyermeknevelőktől. Előnye, hogy bővebben eshet szó a kisgyermek életkori sajátosságairól, nevelési, gondozási nehézségekről. Egymás meghallgatása a szülői kompetencia megtartását segíti, a pozitív megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.
- ❖ A **szülői közösség** képviselői segítik munkánkat, közvetítik a szülők jelzéseit, részt vesznek a bölcsőde programjainak szervezésében.
- ❖ Bölcsődeváró, **nyílt napot** szervezünk a bölcsődei beiratkozás előtt. Célja: intézményünk „egyéni arculatának” megismerése, pozitív kép kialakítása a köztudatban.
- ❖ **Szervezett programokként** tartjuk nyilván
 - karácsonyváró délutántCélunk minél nyitottabbá válni, alkalmazkodni az egyéni igényekhez, elvárásokhoz,

segítséget nyújtani és példát mutatni a nevelés – gondozás, valamint a szokáskialakítás terén és a szülőknek ötleteket adni a kisgyermekkel való szabadidő hasznos eltöltésére.

11. Intézményünk kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást és a jó gyakorlatok elterjedését nagymértékben elősegíti a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények és szolgáltatók közötti szoros, folyamatos együttműködés. Ez az együttműködés lehetőséget biztosít a tapasztalatcserére, a módszertani innovációk megosztására és a problémamegoldó stratégiák közös kidolgozására, hozzájárulva a szakmai színvonal emeléséhez.

Az együttműködés során a bölcsődék:

- ❖ Megosztják egymással a bevált pedagógiai és gondozási gyakorlatokat, új nevelési-módszertani elemeket, kreatív játéktevékenységeket, eszközhasználati megoldásokat.
- ❖ Támogatják egymás szakmai fejlődését, például közös szakmai napok, tréningek, workshopok, hospitálások és mentorálások szervezésével, amelyek lehetővé teszik kompetenciák bővítését, a korszerű pedagógiai és pszichológiai ismeretek elsajátítását.
- ❖ Közösben dolgozzák ki a gyermekek fejlődésének nyomon követését segítő módszereket, a dokumentációs rendszereket és a fejlesztő programokat, így biztosítva a következetességet és a minőségi ellátást.

Folyamatosan figyelemmel kísérik az országos alapprogram és jogszabályi változásokat, és azoknak megfelelően alakítják a helyi szakmai programokat, így növelve az intézmények szakmai alkalmazkodóképességét. Az együttműködés eredményeként a szakemberek támogatást kapnak a szakmai kihívások kezeléséhez, a gyermekek egyéni fejlődési igényeinek kielégítéséhez, valamint a szülőkkel való hatékony kommunikációhoz. A közös munkafolyamatok elősegítik, hogy a legjobb gyakorlatok országosan is elterjedjenek, így a bölcsődei ellátás minden intézményben magas színvonalú, egységes és gyermekközpontú legyen. Egy jól működő szakmai hálózat tehát nemcsak a dolgozók szakmai fejlődését támogatja, hanem közvetlenül hozzájárul a gyermekek biztonságos, szeretetteljes és fejlesztő környezetének megteremtéséhez, valamint a bölcsődei szolgáltatás minőségének folyamatos emeléséhez.

11.1. Együttműködés az óvodával

A bölcsődei ellátás záró szakasza az óvodai átadás, amely kiemelt szakmai feladatként szolgálja a gyermekek zökkenőmentes, biztonságos és harmonikus átmenetét. Az átmenet

segítésének alapja a kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas, partneri kapcsolat kialakítása a bölcsőde és az óvoda között, amely lehetővé teszi az egymás szakmai elveinek, pedagógiai céljainak és módszereinek megismerését, egyeztetését.

Intézményünkben a bölcsőde és az óvoda szoros szakmai együttműködése minden szinten biztosított. Ez különösen fontos, mert a kisgyermek érzelmi biztonsága és önbizalma a legfontosabb tényező az új intézménybe való beilleszkedés során. A rendszeres szakmai egyeztetések, közös programok és látogatások csökkentik a bizonytalanságot, elősegítik a gyermekek pozitív érzelmi beállítódását, és támogatják a szociális és kommunikációs készségeik fejlődését.

A tavaszi időszakban az óvodapedagógusok részt vesznek a szülői értekezleteken, ahol információt kapnak a gyermekek fejlődési szintjéről, szokásairól, erősségeiről és egyéni szükségleteiről. Ezt követően meglátogatják a leendő óvodás gyermekeket bölcsődei csoportjaikban, ahol személyes tapasztalatot szereznek a gyermekek szokásairól, játék- és tanulási stílusáról.

A gyermekek óvodai látogatása szintén fontos eleme az átmenetnek: a leendő óvodások a kisgyermeknevelőkkel közösen ismerkednek az óvodai környezettel, játékeszközökkel és társaikkal, ami segíti az új közösségbe való fokozatos integrációt. A kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok információt cserélnek a gyermekek egyéni jellemzőiről, fejlődési üteméről, esetleges nehézségeiről, ezzel biztosítva, hogy az óvodai nevelés a már meglévő szokásokat és kompetenciákat folytatni és bővíteni tudja. Az őszi időszakban a kisgyermeknevelők meglátogatják a volt bölcsődés gyermekeket az óvodában, így nyomon követhetik az átmenet hatékonyságát, és szükség esetén egyéni támogatást, megerősítést nyújthatnak a gyermekeknek az új környezethez való alkalmazkodásban. A szakmai átadás-átvétel része a fejlődési dokumentáció, a gyermek fejlődési lapjainak átadása, valamint a gyermek személyiségének, szociális és érzelmi készségeinek részletes bemutatása az óvodapedagógus számára. Ez biztosítja, hogy az óvoda folytathassa a kisgyermek fejlődését támogatva a korábban kialakított szokásokat, kompetenciákat, valamint a gyermek egyéni igényeit és erősségeit figyelembe véve. Az átmenet szakmai megvalósítása nem csupán a gyermekek komfortérzetét növeli, hanem a szülők bizalmát is erősíti, hozzájárul a család – intézmény közötti partneri kapcsolat további építéséhez, és hosszú távon a gyermek önállóságának, alkalmazkodó képességének és szociális kompetenciáinak fejlesztését szolgálja.

11.2. Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel, a bölcsődei módszertannal – szervezettel

Egymás kompetenciahatárainak tiszteletben tartásával működünk együtt mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akik kapcsolatba kerülhetnek a gyermekekkel és családjaikkal. Ide tartoznak többek között a védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, gyermekjóléti központ, családsegítő szolgálat, óvodák, nevelési tanácsadók, fejlesztő szakemberek, Szakértői Bizottságok, gyermekvédelmi szakellátások, gyámhivatalok, valamint a bölcsődei módszertani szervezetek.

A gyermekek védelme minden bölcsődei dolgozó alapvető és elsődleges kötelessége, amely a gyermekek testi, lelki és szociális biztonságának megőrzésére irányul. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében minden dolgozó jelzési kötelezettséggel rendelkezik. A kisgyermeknevelők felismerik a testi, lelki bántalmazás, elhanyagolás vagy más veszélyeztető tényezők jeleit, és azonnal jelzik azokat a Család- és Gyermekjóléti Központ felé, biztosítva a gyermek számára a szükséges védelmi intézkedéseket és támogatást.

Védelembe vett gyermekek esetén a bölcsőde szoros együttműködést alakít ki a családgondozóval, védőnővel és az illetékes szakemberekkel, biztosítva, hogy a gyermek egyéni szükségletei és a család helyzete teljes körű figyelemben részesüljön. Az intézmény vezetője, a gyermekvédelmi felelősök és a kisgyermeknevelők aktívan részt vesznek esetkonferenciákon, jelzőrendszeri megbeszéléseken és szakmai konferenciákon, ahol a gyermekek védelmével, fejlődésével és a családok támogatásával kapcsolatos együttműködési stratégiákat dolgoznak ki.

A bölcsődei dolgozók szoros, koordinált együttműködése a különböző szakmai szereplőkkel hozzájárul a gyermekek biztonságos és fejlesztő környezetének kialakításához, a családok speciális szükségleteinek kielégítéséhez, valamint a korai intervenciók hatékony kihasználásához. Az együttműködés során a bölcsőde a gyermekek érdekében integrált, rendszerszemléletű megközelítést alkalmaz, amely figyelembe veszi a gyermek egyéni fejlődési ütemét, családi háttérét, kulturális sajátosságait és életkörülményeit.

Emellett a bölcsőde kapcsolatot tart fenn civil szervezetekkel, helyi közösségi programokkal és támogató hálózatokkal, amelyek lehetőséget biztosítanak a gyermekek szociális, egészségügyi, fejlesztő és kreatív szükségleteinek kielégítésére, valamint a családok támogatására, informálására és kompetenciáik erősítésére. Ezzel a teljes körű, együttműködésen alapuló gyermekvédelmi rendszer biztosítja, hogy a bölcsőde ne csak a nevelés-gondozás helyszíne legyen, hanem a gyermekek biztonságának és jólétének aktív előmozdítója is.

12. Minőségi munkavégzés, a nevelőmunka belső ellenőrzése

A bölcsődei nevelés-gondozás minőségi szakmai munkájának alapja a gyermekközpontú szemlélet, amely biztosítja a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és az egyéni igényeket. A bölcsődében dolgozók feladata, hogy a nevelés-gondozás minden mozzanata megfeleljen a hatályos jogszabályi előírásoknak és az intézményi dokumentumokban rögzített szakmai követelményeknek, így az országos alapprogram, a bölcsőde helyi szakmai programja, a szakmai szabályzatok, valamint az SZMSZ és a belső szabályzatok elvárásainak.

A szakmai munka szerves része a rendszeres és igényes dokumentáció, amely lehetővé teszi a gyermekek fejlődésének nyomon követését, a gondozási-nevelési folyamatok értékelését és az esetleges beavatkozások megtervezését. A dokumentációval párhuzamosan kiemelt szerep van a szülőkkel való folyamatos kommunikációnak, a szülők elvárásainak megismerésének és a partneri együttműködés erősítésének. A szülőket bevonjuk gyermekük fejlődésének nyomon követésébe, segítjük kompetenciáik erősítését, és folyamatosan keresünk új együttműködési formákat a bölcsődei ellátás minőségének javítása érdekében. A szülői elégedettséget évente kérdőíves formában mérjük, melynek eredményeit a szakmai munka fejlesztésére használjuk fel. A minőségi szakmai munka feltétele a megfelelő tárgyi környezet és eszközellátottság, ezért a működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében a bölcsőde folyamatosan pályázati lehetőségeket keres, valamint a meglévő eszközök karbantartásáról, korszerűsítéséről gondoskodik.

A bölcsődei nevelés-gondozás hatékonyságának biztosítása érdekében kiemelt szerepe van a belső ellenőrzésnek. Ennek során nyomon követjük a nevelési-gondozási folyamatok megvalósulását, értékeljük a szakmai célok teljesülését, és az esetleges hiányosságok korrigálására intézkedéseket tervezünk. A csoportban dolgozó kisgyermeknevelők munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítését, a nevelői attitűd minőségét, a pedagógiai módszerek alkalmazását, valamint a dokumentációs feladatok pontos teljesítését. Az ellenőrzés tapasztalatait minden érintett dolgozóval részletesen ismertetjük, biztosítva számukra a lehetőséget, hogy írásban megjegyzéseket, észrevételeket tegyenek, ezzel is elősegítve a folyamatos szakmai fejlődést és a munkafolyamatok minőségének javítását.

A fentiek összességében biztosítják, hogy a bölcsődében folyó nevelés-gondozás szakszerű, minőségi és a gyermekek szükségleteire reagáló legyen, miközben a szakemberek fejlődése, a

szülőkkel való együttműködés és az intézmény tárgyi feltételeinek fejlesztése is folyamatos.

A bölcsődei nevelés minősége a gyermekközpontúságon, a szakszerű dokumentáción, a szülőkkel való együttműködésen és a folyamatos szakmai ellenőrzésen múlik.

- ❖ A bölcsődei nevelésben-gondozásban minőségi szakmai munkának nevezzük azt a tevékenységet, amely biztosítja az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot, a gyermekközpontúságot. Feladatok: A bölcsődék működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás-nevelés szakmai szabályai, SZMSZ, belső szabályzatok).
- ❖ Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- ❖ A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése. A szülői elégedettséget évente szülői elégedettségi kérdőív formájában mérjük.
- ❖ A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- ❖ A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése. A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell. Az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni.

13. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos jogszabályok

13.1. A gyermeki és szülői jogok és kötelességek

A gyermeknek joga van, hogy:

- ❖ Segítést kapjon saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzetek elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- ❖ sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön;
- ❖ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros

- szerek ellen védelemben részesüljön;
- ❖ emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással (fizikai, szexuális, lelki erőszakkal) és elhanyagolással szemben védelmet kapjon;
- ❖ hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön;
- ❖ a véleménye kifejezéséhez és életkorának megfelelő mértékben a döntésekben való részvételhez joga legyen;
- ❖ biztonságos, egészséges, támogató és szeretetteljes környezetben fejlődjön;
- ❖ információhoz és életkorának megfelelő tájékoztatáshoz hozzáférjen;
- ❖ kulturális, vallási, nyelvi és etnikai identitásának tiszteletben tartásával nevelkedjen;
- ❖ pihenéshez, játékhoz és kreatív önkifejezéshez való jogát érvényesíthesse;
- ❖ a fejlődését segítő megfelelő egészségügyi ellátásban részesüljön;
- ❖ titoktartás és magánélet védelmét élvezze a személyes adataival kapcsolatban.

A szülő joga, hogy:

- ❖ Megválassza azt az intézményt, amelyre gyermekének nevelését és gondozását bízza;
- ❖ megismerhesse a gyermekcsoportok mindennapi életét, a nevelési és gondozási elveket, módszereket;
- ❖ kérjen és kapjon tanácsot, tájékoztatást gyermekével kapcsolatban a kisgyermeknevelőtől, valamint az intézményvezetőtől;
- ❖ véleményt nyilváníthasson, javaslatot tehesen a bölcsőde működésével, programjaival, szolgáltatásaival kapcsolatban;
- ❖ betekintést nyerjen saját gyermeke ellátását, fejlődését rögzítő dokumentumokba, nyomon követhesse gyermekének fejlődését és a nevelési-gondozási folyamatot;
- ❖ aktívan részt vehessen a gyermeknevelés folyamatában, a közös célok, értékek és szokások kialakításában;
- ❖ információt kapjon a gyermek fejlődését támogató speciális programokról, tevékenységekről, valamint a gyermekek egészségügyi és pszichoszociális szükségleteit érintő kérdésekről;
- ❖ biztosítva legyen az együttműködés, bizalom és kölcsönös tisztelet a bölcsőde dolgozóival, a gyermek érdekének elsődleges figyelembevételével.

A szülő kötelessége, hogy:

- ❖ Együttműködjön a gyermek ellátásában részt vevő szakemberekkel és intézményekkel, elősegítve a gyermek fejlődését és jólétét;
- ❖ a bölcsődei ellátásért fizetendő személyi térítési díjat a határidőknek megfelelően rendezze;
- ❖ megismerje és betartsa az intézmény házirendjét, a közösség szabályait és működési rendjét, elősegítve a gyermekek biztonságát és a zavartalan nevelés-gondozás feltételeit;
- ❖ tiszteletben tartsa a dolgozók, gyermekek és más szülők jogait, együttműködve a közös célok érdekében;
- ❖ biztosítsa gyermekének a rendszeres részvételt, valamint elősegítse a gyermek alkalmazkodását a bölcsődei közösséghez.
- ❖

13.2. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

Az intézmény közalkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.

Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.

A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.

Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme. Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.

A dolgozók érdekeinek figyelembevétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermek érdekeit.

14. Bölcsődei dokumentáció

Intézményvezető által vezetett dokumentáció

Felvételi könyv (a felvételek függvényében folyamatosan);

Statisztika - havi statisztika, éves statisztika, kedvezményezett gyermekek nyilvántartása;

Jelenléti kimutatás, távolmaradás, egyéb hiányzások, helyettesítések intézése; szabadság

A dolgozók munkaköri meghatározása, alkalmassági vizsgálatok elrendelése, ellenőrzése

Munkaköri leírások készítése, frissítése;

Létszám és bérgazdálkodással kapcsolatos feladatok;

Szakmai képzések, továbbképzések kötelezettség nyilvántartása;

Költségvetéssel kapcsolatos nyilvántartások vezetése;

Tárgyi eszközök leltárba vétele, selejtezés, éves leltárkészítés;

Szakmai ellenőrzések dokumentálása

Belső szabályzatok készítése, felülvizsgálata

Intézményi dokumentumok éves felülvizsgálata, jogszabály módosításoknak megfelelő aktualizálása (szakmai program, SZMSZ)

Elektronikus taj alapú nyilvántartás vezetése a KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás) rendszerben.

Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétét a 328/2011

Kormányrendelet 2. melléklet szerint

A gyermekétkeztetés igénybevételének dokumentálása a 328/2011 Kormányrendelet 4. melléklet szerint

Szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

Heti étrend tervezet az élelmezésvezetővel;

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

A bölcsődei gyermekek egészségügyi törzslapja –

Fejlődési napló tartalmazza a családlátogatást, a beszoktatás menetét, a gyermek fejlődését 1 éves kor alatt havonta, 1 - 3éves korig negyedévente vezetve.

Családi füzet

Fejlődési táblázat

Csoportnapló vezetése napi rendszerességgel;

Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;

Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;

Egyéb: szülőcsoportos beszélgetések dokumentálása (jegyzőkönyv)

15. Záró gondolatok

Bölcsődénk szakmai tevékenységének középpontjában a gyermek áll: egyedi, megismételhetetlen, fejlődő személyiség, akinek testi, érzelmi, szociális és kognitív szükségleteit a családi nevelést tiszteletben tartva, a legmagasabb szakmai kompetenciával, szeretetteljes gondoskodással és tudatos pedagógiai módszerekkel biztosítjuk. Intézményünk célja, hogy minden gyermek biztonságos, érzelmileg stabil, elfogadó és ösztönző környezetben nőjön fel, ahol a játék, a tevékeny tapasztalatszerzés és a felfedezés öröme biztosítja személyiségének harmonikus fejlődését, önállóságának kibontakozását és a társas kapcsolatok kialakulását.

A bölcsődei nevelés-gondozás minden mozzanata tudatosan és tervszerűen épül a gyermeki szükségletekhez, a koragyermekkorai kutatások legfrissebb eredményeihez, a jogszabályi előírásokhoz, a Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramjában foglaltakhoz, valamint a családok és a helyi közösség elvárásaihoz. A kisgyermeknevelők és a szakmai dolgozók személyisége, empátiája, hitelessége és folyamatos szakmai fejlődése garantálja, hogy a gyermekek minden nap nyugodt, biztonságos, szeretetteljes légkörben tapasztalják meg az együttélés szabályait, a szociális normákat, a közösségi élet alapjait, és élhetik át a felfedezés és a kreativitás örömét.

A bölcsődei nevelés hosszú távú célja, hogy a gyermekek személyiségének kibontakoztatásával, a kompetenciáik fejlesztésével és a szeretetteljes nevelés-gondozás által megalapozza életük további szakaszát, elősegítse az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakulását, és biztosítsa számukra a sikeres társadalmi beilleszkedés és boldog, harmonikus élet lehetőségét. Intézményünk mindennapi gyakorlata, a szülőkkel való partneri együttműködés, a bölcsődei közösség stabilitása és a szakmai innovációk beépítése együttesen szolgálja, hogy a gyermekek a lehető legjobb eséllyel induljanak a világ megismerésének, a társas kapcsolatok kialakításának és önmaguk kibontakoztatásának útján.

16. Záradék

A jelen dokumentum, az Alsópáhoki Mini Bölcsőde Szakmai Programja az intézmény nevelési-gondozási tevékenységét teljeskörűen szabályozza, figyelembe véve a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjában foglaltakat, a hatályos jogszabályokat, valamint a helyi sajátosságokat.

A szakmai program tartalmilag módosított változata a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba. A módosítás célja, hogy a bölcsődei nevelés-gondozás magas színvonalát biztosítsa, a gyermekek, a családok és a szakemberek igényeit egyaránt figyelembe vegye, és összhangban legyen a legújabb szakmai irányelvekkel, kutatási eredményekkel és módszertani ajánlásokkal.

A szakmai programot az intézményvezető készítette elő, a nevelőtestület bevonásával, és a fenntartó hagyta jóvá. A dokumentum nyilvános, hozzáférhető a bölcsőde dolgozói, a szülők és a fenntartó számára. A program végrehajtását, aktualizálását és szükség szerinti felülvizsgálatát az intézményvezető folyamatosan biztosítja.

17. Záró rendelkezés

Jelen szakmai program 2026.február.01.-től hatályos. A program évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

Alsópáhok, 2026.február.01.

P.H:

.....

Varga Tamásné
Intézményvezető

Záradék:

Jóváhagyta Alsópáhok Község Önkormányzata Képviselő – testülete.....
számú határozattal.

P.H:

.....

Czigány Sándor
Polgármester

Alsópáhok, 2026.február.01.

Megállapodás

1997.XXXI.TV.32.§ (7) ALAPJÁN

Mely létrejött egyrészről..... mint ellátást nyújtó
intézmény, képviseli.....(név) másrészről,

Szülő/ törvényes képviselő adatai:

Neve:

Születési helye, ideje:

Anyja neve:

Lakcíme:

gyermekének bölcsődei elhelyezése tárgyában.

A gyermek adatai:

Gyermek neve:

Születési helye, ideje:

Állampolgársága:

Anyja neve:

TAJ száma:

Lakcíme:

Intézményünk a bölcsődei ellátást _____ napjától kezdődően,

- Határozatlan időtartamra: jogosultsági feltételek megszűnéséig*.
- Határozott időre: _____ -ig biztosítja*.

Igénybevétel módja:

- Önkéntes*.
- Javasolt* (védőnő, gyermekorvos, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy).

*A megfelelő jelölendő

Intézményi ellátás időtartama:

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától felvehető, ha a harmadik életévét

- január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig.
- szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig.

a szülő törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

- ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

- A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátásokat nyújtja.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:

- szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését, a szocializáció segítségét,
- napi négyeszeri étkezést (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna),
- fejlődéséhez szükséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, higiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot, saját kisgyermeknevelőrendszert, egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való játékhoz,
- az egyéni ruhanemű kivételével a textíliával történő ellátást,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
- óvodai életre való felkészítést.

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend megismerését,
- adaptációhoz (beszoktatáshoz) szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- betekintést a kisgyermeknevelő által vezetett egyéni dokumentációba,
- legalább évi 2 alkalommal szülői értekezletet, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, vezetővel),

- nyílt napokon való együttműködést,
- tájékoztatók, étrendek megismerését,
- panaszgyakorlás módját.

Személyi Térítési díj:

Az 1997. évi XXXI. tv. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011.(XII.29) kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Az intézményi térítési díjat a fenntartó határozza meg. A bölcsődei intézményi térítési díjról szóló, mindenkor aktuális fenntartói határozat a bölcsődében kifüggesztve olvasható. A bölcsődében, nyújtott bölcsődei ellátás keretében az **intézményvezető megállapítja** a bölcsődei ellátás keretében biztosított **gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat**, valamint emellett – a fenntartó döntésétől függően – a bölcsődei ellátás keretében nyújtott **gondozásra is megállapíthat személyi térítési díjat**.

Mentesül a gondozás személyi térítésének megfizetése alól:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek
- a három- vagy több gyermekes család gyermeke
- az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, a nevelésbe vett gyermek
- a védelembe vett gyermek.

A mentességet a jogosultságot igazoló dokumentumok (MÁK határozat, szakértői vélemény, RGYVK határozat...) bemutatást követően, illetve nevelési év közben a következő hónaptól biztosítjuk.

Étkezési díj fizetés mentességhez a fentiekén kívül mentesül még ha a szülő nyilatkozik, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130 % -át.

A személyi gondozási díj fizetendő összege a benyújtott jövedelemnyilatkozat... nyomtatványban tett nyilatkozata alapján kerül meghatározásra. Jövedelemalapú

meghatározásnál havi összege nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 25 %-át, az ingyenes étkeztetést igénylők esetében a 20 %-ot. Az 1997.XXXI. törvény lehetőséget ad arra, hogy a kötelezett írásban vállalja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalást a kötelezett nem tenné meg. Továbbá a kötelezett írásban vállalja a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mintha a vállalást a kötelezett nem tenné meg. Vállalás esetén a jövedelemigazolás benyújtása nem kérhető.

A bölcsődei ellátásért a személyi térítési díjat havonta előre, egy összegben kell befizetni az alábbi módon

Kötelezett neve:

Címe:

Megszűnik a bölcsődei ellátás:

- a jogosultsági feltételek megszűnésével (Intézményi ellátás időtartama)
- a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére
- ha a szülő a bölcsőde házirendjét ismételten súlyosan megsérti
- Súlyos megsértésnek minősül:
- az együttműködés normáit sértő viselkedés (erőszak, verbális agresszió, rágalmazás, rongálás, büntetőjogi cselekedetek)
- a gyermekorvos szakvéleménye alapján meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki az egészségi állapota miatt bölcsődei csoportban nem gondozható
- próbaidővel elhelyezett sajátos nevelési igényű gyermek ellátása, amennyiben a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (orvos, gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő) együttes véleménye alapján úgy dönt, hogy a gyermek korai fejlesztése bölcsődei körülmények között nem végezhető.

A szülő kötelezettséget vállal, hogy:

a bölcsődei házirendet betartja,

együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,

a személyi térítési díjat időben befizeti,

5 munkanapon belül jelzi a bölcsőde vezetőjének, ha a jogosultság feltételeiben, és a személyazonosító adataiban változás áll be.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

a jelen Megállapodásban foglalt – az intézmény részéről fennálló – kötelezettségek elmulasztása esetén a panaszával az intézményvezetőhöz (elérhetősége a bölcsődében ki van függesztve), továbbá a bölcsőde gyermekjogi képviselőjéhez (név, elérhetőség a bölcsődében ki van függesztve) fordulhat.

TAJ alapú elektronikus napi nyilvántartás működik a bölcsődében a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal felé, melyről a szülő tájékoztatva van.

A Megállapodás létrejöttékor az alábbi Gyvt.33.§-ban foglaltakról tájékoztatás történt:

- Az ellátás tartalmáról, feltételeiről.
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról.
- A térítési díj mértékéről.
- A házirendről.
- A panaszjog gyakorlásának módjáról.
- Az érték és vagyonmegőrzés módjáról.
- A jogosult jogait és érdekeit képviselőkről.

Jelen megállapodás 5 oldalt tartalmaz és a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

A Megállapodást és a tájékoztatást a felek – mint akaratukkal mindenben megegyezőt – tudomásul vették és aláírtak.

Kelt:

Szülő/törvényes képviselő

PH.

Intézményvezető

Alsópáhoki Mini Bölcsőde Házirendje

8394 Alsópáhok, Fő utca 41.

Hatálybalépés: 2025. szeptember. 01.

**Készítette: Varga Tamásné
Intézményvezető**

Házirend

A bölcsőde neve és címe: Alsópáhoki Mini Bölcsőde, 8394 Alsópáhok; Fő. utca 41. sz.

Telefonszám: 06/30-099-3960

Intézményvezető neve: Varga Tamásné

Intézményvezető elérhetősége: Telefonszám: **06/30-099-3960**;

Email cím: bolcsode@alsopahok.hu

Tisztelt Szülők!

Szeretettel és tisztelettel köszöntjük Önöket intézményünkben! Az elkövetkezendő években közös lesz az örömünk és a felelősségünk a gyermekek nevelése során. Ezért szeretnénk, ha kapcsolatunk a kölcsönös bizalomra és tiszteletre épülne, melyben valódi partnerek lehetünk.

Ezt támogatja a Házirend is, amelynek elkészítésénél a jogszabályi elvárásokat, az Önök igényeit, jogait és kötelezettségeit, valamint gyermekeik mindenekfelett álló érdekeit vettük figyelembe. Az intézményválasztással együtt a Szakmai programunkat és a Házirendet is elfogadták.

Ezért kérjük, hogy az alábbiakban megfogalmazottakat figyelmesen olvassák el és partneri együttműködésünk, s a gyermekek biztonsága, nyugalma érdekében törekedjenek a benne foglaltak betartására.

1. A bölcsődében 20 hetes kortól 3 éves korig neveljük-gondozzuk a gyermeket. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, a nevelési-gondozási év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai felvételét a gyermek háziorvosa nem javasolja, a 4.életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább nevelhető-gondozható a bölcsődében. A sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31.napjáig vehet részt bölcsődei nevelésben, amelyben a hatodik életévét betölti.
2. A sajátos nevelési igényű gyermek abban az esetben vehető fel a bölcsődébe, ha sajátos nevelési igényét a szakértői bizottság szakértői véleményben megállapította. A sajátos nevelési igényű gyermeket próbaidővel lehet felvenni, amelynek letelte után a

gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport és a szülő közösen értékeli a gyermek beilleszkedését, és dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

3. A bölcsőde hétfőtől-péntekig **6:30 és 16:30** között tart nyitva. Kérjük a reggeli és délutáni érkezésnél vegyék figyelembe, hogy az étkezések időszakában, (reggeli 8:00-8:25, ebéd 11:30-12:10, uzsonna 14:50-15:10) a gyermekek átvétele és kiadása nehezebben megoldható, hiszen a kisgyermeknevelőknek az étkező gyermekekre kell figyelniük. Természetesen lehetőséget biztosítunk reggel a későbbi érkezésre, ebben az esetben azonban a gyermek reggeliztetését kérjük, otthon oldják meg.
4. Kérjük a szülőket, hogy reggel öltöztessék át gyermeküket a saját játszóruhájába, és minden esetben gondoskodjanak a kézmosásról is. Kérjük nyújtsanak tájékoztatást a kisgyermeknevelőnek a gyermek hogylétéről, a vele kapcsolatos otthoni eseményekről, esetenként az érte érkező a kisgyermeknevelők által még nem ismert személyről. Az öltözőben minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben, mert a bölcsődében hagyott, illetve a gyermek személyes tárgyaiért (ékszer, játék, kerékpár, babakocsi stb.) felelősséget vállalni nem tudunk. Ételek, italok tárolása a szekrényben nem megengedett!
5. A gyermek délutáni távozásakor a kisgyermeknevelő beszámol a napi eseményekről, majd ismét a szülő öltözteti át a gyermekét az otthoni ruhába. Kérjük a bölcsődében használt saját szennyezett ruhát vigyék haza, és gondoskodjanak cseréjéről, pótlásáról is az évszagnak megfelelően.
6. A gyermek hazaviteléről a nyitvatartási időn belül a szülők valamelyikének, a szülő által írásban meghatalmazott, vagy a kisgyermeknevelőnek előzetesen bemutatott felnőttnek kell gondoskodnia. Ittas felnőttnek (ittas szülőnek), 16 éven aluli kiskorúnak, meghatalmazás nélküli idegen felnőttnek a kisgyermeknevelő nem adja ki a gyermeket! A gyermek hazaadását követően a szülő vagy az arra meghatalmazott személy felelős a gyermekért a bölcsőde területén is. Kérjük a szülőket, hogy gyermekeik testi épségének védelmében, a bölcsődébe érkezéskor, illetve távozáskor a bejárat ajtókat és kapu zárására fokozatosan ügyeljenek.
7. A szülői felügyelet gyakorlásának kérdésessége estén a bírósági határozatban foglaltakat kell mérvadónak tekintenünk. Kérjük, a szülői jogok gyakorlásáról, annak változásáról adjanak tájékoztatást a bölcsőde vezetőjének.
8. A bölcsődébe behozott értéktárgyakért (óra, ékszer stb.), valamint a közös helyiségben elhelyezett egyéb értéktárgyakért (babakocsi, ruhanemű, cipő, játék stb.) felelősséget

nem tudunk vállalni, mert a helyiségek nyitottságát az érkezés-távozás időszakára biztosítanunk kell.

9. A gyermek által használt ruhaneműbe, cipőbe kérjük beírni a gyermek nevét, vagy jelét, hogy ne lehessen összekeverni azokat.
10. Abban az esetben, ha a gyermek, otthon belázasodik (37°C fölé emelkedik a hőmérséklete), illetve, ha fertőzés gyanús tüneteket mutat, (például napokig tartó erős, sűrű váladékos orrfolyás, elhúzódó, erőteljes ugató köhögés, kötőhártya gyulladás, bőrkiütés, hányás, hasmenés) nem jöhet a bölcsődébe. Antibiotikum, homeopátiás, vagy egyéb gyógyhatású készítmény nem hozható a bölcsődébe. Kérjük, hogy betegség esetén a visszaesés elkerülése miatt, a tünetek megszűnte után, gyógyultan hozzák gyermeküket újra a közösségbe.
11. A családban előforduló fertőző megbetegedést kérjük jelezni a bölcsődében. Nem gondozható bölcsődében fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a gyermekorvos szerint ez az állapot fennáll.
12. Amennyiben a gyermek nem rendelkezik az életkorához kötött kötelező védőoltások valamelyikével, jelzéssel élünk a gyermek háziorvosa és/vagy védőnője felé.
13. A bölcsődében történő megbetegedés esetén a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, amelyhez feltétlenül szükséges a pontos cím és a telefonszám. Ezt a családi füzetbe kérjük beírni. Kérjük azt is, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyét. Ezekben az esetekben a kisgyermeknevelő egy „Orvosi vizsgálatot kérő lap” -ot ad, amelyben szerepel annak oka, hogy miért nem látogathatja a gyermek a bölcsődét (láz, hasmenés stb.) és hogy mikor lett a gyermekorvoshoz irányítva. A beteg gyermeket gyógyultan, az „Orvosi vizsgálatot kérő lap” -on levő, kitöltött orvosi igazolással lehet ismét a közösségbe hozni.
14. Amennyiben a gyermek nem betegség, hanem bármely egyéb ok miatt marad távol a bölcsődétől (szabadság, szabad nap stb.), abban az esetben kérjük, hogy a szülő nyilatkozzon arról írásban az ezt szolgáló nyomtatványon, hogy a gyermek egészséges, nem betegség miatt hiányzott. Ebben az esetben nem szükséges orvosi igazolás.
15. A személyi térítési díjat előre, legkésőbb tárgyhónap **05** napjáig kell befizetni.
16. Amennyiben a gyermekétkeztetést a gyermek betegsége, vagy más ok miatt nem veszi igénybe, a szülőnek/törvényes képviselőnek a hiányzás első napján **10:00 óráig** jeleznie kell a távolmaradást és annak várható időtartamát, és azt is, hogy a gyermek mikor veszi

- igénybe újból a gyermekétkeztetést. Ebben az esetben a szülő a bejelentést követő naptól mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetési kötelezettsége aló.
17. Ha a gyermek 4 hétig folyamatosan távol marad a bölcsődétől, s ez idő alatt a szülő/törvényes képviselő nem él jelzéssel a hiányzás okáról és a visszatérés várható időpontjáról, úgy a gyermeket a bölcsődéből kimaradtnak tekintjük. Amennyiben a szülő gyermeke számára nem kéri a bölcsődei ellátást, azt kérjük, haladéktalanul jelezze a bölcsődevezető felé, hogy az esetleges személyi térítési díj túlfizetést visszafizethessük. Amennyiben a személyi térítési díjban hátralék mutatkozik, azt soron kívül rendezni kell.
18. A bölcsőde nyitottsága biztosítja a szülők számára, hogy aktív részesei legyenek gyermekük közösségi életének. A bölcsődei beszoktatás időszakában gyermekével együtt részesei a csoport életének, ezért kérjük csak olyan tevékenységet folytassanak, amely sem a saját sem a többi gyermek nevelését/gondozását nem zavarja. Kérjük a telefonhasználat mellőzését. A kisgyermeknevelőkkel való időpont egyeztetés után - beszoktatási időn túlmenően is - lehetőség van a bölcsődei életbe való bepillantásra. Évközben a bölcsődék több a családokkal közös programot szerveznek a folyamatos kapcsolattartás és a gyermek bölcsődei életének megismerésére, és az abban való részvétel céljából. Ezekre a találkozásokra minden szülőt szeretettel várunk.
19. Emellett a családi füzetten keresztül a kisgyermeknevelők rendszeres tájékoztatást adnak a gyermekek fejlődéséről. Örömmel fogadjuk, ha szülők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek állapotára, fejlődésére vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.
20. A bölcsőde nyári zárásának időpontjáról február 15-ig tájékoztatást adunk. Azoknak a gyermekeknek, akiknek elhelyezéséről a szülők nem tudnak gondoskodni, igény szerint ügyeletet biztosítunk.
21. Minden év április 21-én, a Bölcsődék Napján a bölcsőde nevelés nélküli munkanapot tart, de az erre irányuló szülői igény esetén ügyeletet biztosítunk.
22. Szülői panasz esetén jogorvoslat kérhető szóban és írásban az intézményvezetőtől, a fenntartótól, a gyermekjogi képviselőtől (elérhetőségeik kifüggesztésre kerültek).
- Az intézményi jogviszony megsértése, különösen a személyiségi jogainak, kapcsolattartásainak sérelme, továbbá az intézmény dolgozóinak szakmai, titoktartási és vagyonvédelmi kötelességeinek megszegése esetén.
 - Az ellátás körülményeit érintő kifogások orvoslása érdekében.

- Az intézményvezető elérhetőségei: Telefonszám: **06/30-099-3960**; email cím: bolcsode@alsopahok.hu

23. Gyvt. 37/A (3) Az intézményvezető az **önkéntesen** igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi **ellátást megszünteti**, ha a jogosult a házirendet ismételten, súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

24. Gyvt. 37/A (4) Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, vagy a törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A (3a) bekezdés szerinti eset kivételével a fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.

25. Gyvt. 36 § A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint **panasszal élhetnek** az intézmény vezetőjénél.

a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,

c) a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

(2) Az intézmény vezetője a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

27. A bölcsődei ellátás megszűnik, ha:

- a nevelési év végén a gyermek betöltötte a 3. életévét, óvodaéretté válik
- a gyermeket gondozó szülő kéri az elhelyezés megszűnését
- **-a gyermek orvosi szakvélemény szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.**

28. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a bölcsőde területén, valamint **15** méteres körzetében tilos a dohányzás.

29. A bölcsőde udvarára kerékpárt behozni, vagy az udvar területén tárolni **balesetveszélyes, és tilos! Állatot (kutyát, macskát) szintén tilos behozni.**
30. A házirend betartását köszönjük. Reméljük, hogy a benne foglaltak együttműködésünket még tovább segítik.

Záró rendelkezések:

A házirend érvényességéhez a Képviselőtestület jóváhagyása szükséges.

Hozzáférhető helyen a dolgozók és a szülők részére kifüggesztésre kerül.

A házirend tervezetét a kisgyermeknevelő és a szülők javaslatainak figyelembevételével az intézmény vezetője készíti el.

Az érvényben lévő házirend módosítását, az intézmény vezetője kezdeményezheti.

Dátum: Alsópáhok; 2025.07.22.

PH.

Varga Tamásné
Intézményvezető

A Bölcsődei Házirendet a fenntartó _____ határozatszámon jóváhagyta. **Hatályba lépésének időpontja: 2025.szeptember.01.**

PH.

Czigány Sándor
Polgármester

Alsópáhoki Mini Bölcsőde

8394 Alsópáhok, Fő utca 41.

OM: 880327

Nyilatkozat**Szakmai Program Megismeréséről és betartásáról**

Alulírottak, az Alsópáhoki Mini Bölcsőde dolgozói kijelentjük, hogy az intézmény Szakmai Programját megismertük, annak tartalmát megértettük.

Nyilatkozunk arról, hogy a Szakmai Programba foglalt alapelveket, célokat, feladatokat és szakmai irányelveket elfogadjuk és munkánk során azokat maradéktalanul betartjuk.

Tevékenységünket a Szakmai Program szellemiségének megfelelően, a gyermekek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva végezzük.

Tudomásul vesszük, hogy a Szakmai Program az intézmény működésének alapidokumentuma és vállaljuk, hogy annak esetleges módosításait megismerjük és alkalmazzuk.

Kelt: Alsópáhok, 2026. 02. 05

Sorszám	Név (nyomtatott)	Beosztás	Aláírás
1.	Varga Tamásné	Intézményvezető/ kisgyermeknevelő	
2.	Ódorné Farkas Anasztázia Mária	Kisgyermeknevelő	
3.	Halász Judit	Bölcsődei dajka	

P.H.

.....

Varga Tamásné

Intézményvezető

Alsópáhoki Mini Bölcsőde